

วิทยานิพนธ์

การศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนัก
บริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่
การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3

A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF CHILD-CENTERED
TEACHING LEARNING OF PRIVATE ELEMENTARY SCHOOLS
UNDER OFFICE OF PRIVATE SCHOOL PROMOTION BANGKOK
EDUCATION SERVICE REGION 3.

นายนิวัตร คำมี

วิทยานิพนธ์ราชภัฏบ้านสมเด็จฯ
ชื่อ..... 13 ๒.ค. 2551
เลข..... ๐๐211960
ชื่อ.....
ชื่อ.....
ชื่อ.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา

พ.ศ. 2549

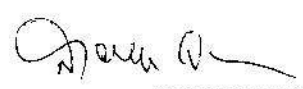
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

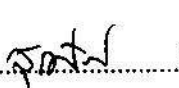
วิทยานิพนธ์ การศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน
เอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา
เอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3
โดย นายนินิตร์ คำมี
สาขา การบริหารการศึกษา
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา
กรรมการ รองศาสตราจารย์เกริก วัชรมานนท์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

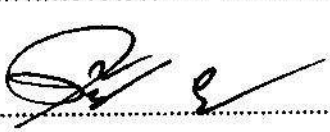

.....ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

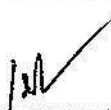
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สาขะหยุด จำปาทอง)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ หลาบมาลา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์เกริก วัชรมานนท์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ)

.....กรรมการและเลขานุการ
(ดร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขอย่างละเอียด ทุกขั้นตอนจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และท่านคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ให้คำชี้แนะ และข้อคิดอันเป็น ประโยชน์อย่างยิ่งในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์เรียบร้อย ตลอดจน เจ้าหน้าที่สำนักงานประสานงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาทุก ท่านที่เอื้ออำนวยความสะดวกและให้บริการด้านต่างๆต่อผู้วิจัย

ขอขอบคุณคณะผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วย ดร. วิโรจน์ วัฒนานามิตกุล, ดร. อำนวย เดช ชัยศรี, ดร. อาริวรรณ เขี่ยมสะอาด, ดร. ลัดดา ผลวัฒน์ และ รศ. ศรีมงคล เทพเรณู ที่ได้กรุณา ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณท่านผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัด สำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ที่ให้ความ ร่วมมือในการให้ข้อมูล และรวบรวมแบบสอบถามให้จนเรียบร้อยด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์จะพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยมอบให้บิดา และเป็นเครื่อง บูชาดวงวิญญาณของมารดา ตลอดจนครู - อาจารย์ทุกท่านที่เคยให้การอบรมสั่งสอนให้ การศึกษาแก่ผู้วิจัยทั้งในอดีตและปัจจุบัน

นายนิวัตร คำมี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ปี พ.ศ. 2549

นิวัตร คำมี. (2549) การศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน
โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริม
การศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์
ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา รองศาสตราจารย์ เกริก วยัคฆานนท์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนที่
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการ
การส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 จำแนกตามภูมิหลังของ
ครูผู้สอน ดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนระดับ
ประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานครเขต 3 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 359 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือใน
การรวบรวมข้อมูล ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ
ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที ค่าเอฟ และเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพการจัดการเรียนการสอน 5 ด้าน โดยเห็นด้วย
มาก ดังนี้ อันดับแรก สภาพการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม และ
ค่านิยมที่ดีตามศักยภาพ รองลงมาด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ
ทำกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ด้วย
วิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ
และมีวินัยในการทำงาน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาศักยภาพเท่า
เทียมกัน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม
และด้านการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญตามความ
ต้องการและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนตามลำดับ

2. ครูผู้สอนผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการ

เรียนการสอน 5 ด้าน โดยเห็นด้วยมาก ดังนี้ อันดับแรก ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาศักยภาพเท่าเทียมกัน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและมีวินัยในการทำงาน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ดีตามศักยภาพ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม และด้านการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามภูมิหลัง พบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างครุ กับผู้ไม่จบวุฒิต่างครุแตกต่างกัน ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างครุ กับผู้ไม่จบวุฒิต่างครุแตกต่างกัน สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างครุเพศหญิง และเพศชายแตกต่างกัน ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างครุเพศหญิง และเพศชายแตกต่างกัน

NIWAT KUMMEE : A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF CHILD-CENTERED
TEACHING LEARNING OF PRIVATE ELEMENTARY SCHOOLS UNDER OFFICE
OF PRIVATE SCHOOL PROMOTION BANGKOK EDUCATION SERVICE REGION 3.
GRADUATE SCHOOL, BANSOMDEJCHAOPRAYA RAJABHAT UNIVERSITY .
ADVISOR. ASSDC. PROF. DR. SURASUGDI LABMALA, ASSOC. PROF. KRIRK
PHAYAKANONT

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the state and mobiles of child-centered teaching-learning in stage 1-2 of private schools under office of private schools promotion Bangkok Education Service Region 3. This was a survey research. The samples were private school teachers teaching in stage 1-2 of foundation education level under office of Private School Promotion, Bangkok Education Service Region 3, totaled 359 persons in Education Year 2549. The questionnaire was used in collecting data. It's reliability was .95. Statistics methods used were mean, standard deviation, T-test, F-test and Schaffer Method

The findings revealed that

1. Their opinion of the respondents about Child-Centered teaching learning state in aspects was at high level. They were emphasizing Ethics and Moral and worth while values, Stimulating the learners to participate in teaching learning, stimulating the learners to learn using various methods and sustainable, stimulating the learners to be responsible and discipline in working, equal importuning for self development, social services and practices to enhance one's skills according to ones respectively.

2. The problems in Child-Centered teaching learning in the following 5 aspects were at high level. They were learning using various methods and sustainable equal opportunity for self development, work responsibility and discipline, participating in teaching learning, moral and ethics and good values according to one's potential, social series and practice to enhance skills according to one's interests, respectively.

3. State of Child-Centered teaching learning of non teaching certificate and teaching certificate respondents were different; problems in teaching learning of these two groups were also different. The state of Child-Centered teaching learning of male and

female teachers holding teaching certificate were different and of non teaching certificate male and female teachers were also different.

สารบัญ

	หน้า
ประกาศคุณูปการ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	7
แนวคิดและหลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	10
สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	23
บทบาทของครูหรือผู้จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
งานวิจัยในประเทศ	37
งานวิจัยต่างประเทศ	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
ข้อมูลพื้นฐานของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3	
ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2	45
ระดับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนและข้อเสนอแนะในการพัฒนา การเรียนการสอนของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	45
การทดสอบสมมติฐาน	66
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	71
สรุปผลการวิจัย	71
อภิปรายผล	75
ข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	86
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	91
ประวัติย่อผู้วิจัย	98

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	องค์ประกอบของคนดี คนเก่ง มีความสุข	17
2	ดัชนีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	21
3	การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	22
4	เปรียบเทียบบทบาทของครูรุ่นใหม่กับครูรุ่นเก่า	34
5	ข้อมูลพื้นฐานของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 2	46
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพ การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3	48
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 – 2	49
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพ การจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ ของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-2 โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3	50
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตาม ศักยภาพของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน ระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 ระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 – 2	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพ การจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาตนเองในด้านค้นหาความรู้ ด้วยตนเองของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนระดับ ประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3	53
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาตนเองในด้านค้นหาความรู้ ด้วยตนเองของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนระดับ ประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 2	55
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพ การจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิต ของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-2 โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3	56
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิต ของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 – 2	58
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพ การจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหาของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 โรงเรียนเอกชนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหาของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 โรงเรียน เอกชนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3	60
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพ การจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาฝึกปฏิบัติคิดวิเคราะห์ของ ครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3	61
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาฝึกปฏิบัติคิดวิเคราะห์ของ ครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 ระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 – 2	62
18	จำนวนและอันดับของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	64
19	จำนวนและอันดับของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	65
20	เปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างครู กับผู้ไม่จบวุฒิต่างครู	67
21	เปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างครู กับผู้ไม่จบวุฒิต่างครู	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
22	เปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างครู จำแนกตามเพศ	69
23	เปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างครู จำแนกตามเพศ	70

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
2	รูปแบบหลักการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ตระหนักรู้ที่เน้นองค์รวม	15
3	รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ตามพุทธวิธี	20
4	องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธวิธี	20
5	ลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	30

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลได้มีนโยบายในการพัฒนาทางการศึกษาตามแผนการพัฒนาศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 9 (2540-2544) โดยกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาศึกษาในอนาคตเน้นการพัฒนา “คน” และ “คุณภาพของคน” ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจและสังคมให้คนไทยมีคุณลักษณะมองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี มีวินัยในตนเอง มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในยุค “โลกาภิวัตน์” และจัดการศึกษาให้เข้ากับวิทยาการเพื่อให้คนไทยก้าวหน้าทันโลกให้ได้ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการ(2541:5)จึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษา โดยระบุวิสัยทัศน์ การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไว้ว่ากระทรวงศึกษาธิการจะขยายโอกาสทางการศึกษา อำนวยความสะดวกให้มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย 12 ปีโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายสำหรับเด็กและเยาวชนไทยทุกคนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้เรียนอย่างมีความสุขและเน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงให้มากที่สุด

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดจุดเน้นแนวทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา ประจำปี 2542 คือ เร่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนไปสู่คุณภาพในระดับสากล โดยมีการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นการพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาหลักด้าน ภาษาต่างประเทศ, คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์, คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีพื้นฐานอื่น ๆ เช่นเดียวกับการเรียนการสอนของโรงเรียนในประเทศที่พัฒนาแล้ว รวมทั้งการพัฒนาทักษะอาชีพ การเสริมสร้างค่านิยมที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตไทยการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และการพัฒนา สุขภาพพลานามัย ทั้งนี้เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความสามารถที่จะติดต่อสื่อสารกับและร่วมมือได้กับ ประชาคมโลก มีพื้นฐานสู่การปรับตัวได้ทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง คิดเป็น แก้ปัญหาได้ มีนิสัย รักการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประพฤติปฏิบัติตนและประกอบอาชีพที่เหมาะสม มีสุขภาพพลานามัยที่ สมบูรณ์แข็งแรง สามารถดำรงชีวิตไทยได้อย่างมีความสุขในสังคมโลก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 22 หมวด 4 แนวการจัดการ การศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียน สำคัญที่สุดกรมสามัญศึกษา (2542 : 6-7) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษามุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของการเรียนการสอน โดยมีความเชื่อว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ ดังนั้นการศึกษา

ต้องเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา (Child Centered Development) เป็นแนวความคิดที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นสำคัญของการเรียนรู้ทั้งปวง และยึดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 5) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยได้จากการคิด การค้นคว้า การทดลองตามความสามารถของผู้เรียนและสามารถสรุปองค์ความรู้ของตนเองได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะทำกิจกรรมทั้งหลายด้วยความสามารถของตนเองโดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะให้ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนเรียนรู้ ทักษะในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นเรื่องที่ยากซับซ้อน เป็นสิ่งที่ต้องพยายามทำให้ผู้สอนและผู้เรียนเข้าใจตรงกัน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ได้ระบุให้หลักสูตรเป็นตัวการพัฒนาระบบการเรียนการสอน และในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มุ่งเน้นทักษะกระบวนการต่างๆ ด้วยวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้และพัฒนาตัวเอง

จากการที่ครูลาออก ทำให้เป็นปัญหาต่อการพัฒนาครูเป็นอย่างมาก จากสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 เพื่อที่จะทำให้ การจัดการเรียนการสอนที่ใช้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลแก่ผู้เรียนมากที่สุด โดยที่ครูผู้สอนได้ทำการจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการจัดเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างครุกับผู้ไม่จบวุฒิต่างครุในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3

2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการจัดเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างครุกับผู้ไม่จบวุฒิต่างครุ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3

3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูผู้สอนเพศชายกับเพศหญิงของครูโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 จำนวน 80 โรงเรียน

4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูผู้สอนเพศชายกับเพศหญิงของครูโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ปีการศึกษา 2547 ภาคเรียนที่ 2

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ครูผู้สอน โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 รวมทั้งเพศชาย เพศหญิง การมีวุฒิทางครูและไม่มีวุฒิทางครูจากจำนวนประชากร 3,555 คน

2.2 ตัวแปรตาม คือ สภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ใน 5 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาจากหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2544 : 21)โดยพิจารณาหัวข้อที่เห็นว่ามี ความสำคัญต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจำนวน 80 โรงเรียน ดังนี้

2.2.1 การพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ

2.2.2 การพัฒนาตนเองในด้านค้นหาความรู้ด้วยตนเอง

2.2.3 การพัฒนาด้านการดำรงชีวิต

2.2.4 การพัฒนาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ / กล้าแสดงออกและการ

แก้ปัญหา

2.2.5 การพัฒนาฝึกปฏิบัติ คิดวิเคราะห์

3. **ขอบเขตด้านสถานที่และเวลาในการวิจัย** คือ โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 และทำการวิจัยในปี พ.ศ. 2547 จำนวน 80 โรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

ระหว่างครูผู้สอนที่จบวุฒิการศึกษาทางครู และผู้ไม่จบวุฒิการศึกษาทางครู ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิทางครูกับผู้ไม่จบวุฒิทางครูแตกต่างกัน
2. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิทางครูกับผู้ไม่จบวุฒิทางครูแตกต่างกัน
3. สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิทางครูเพศชายกับเพศหญิงแตกต่างกัน
4. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิทางครูเพศชายกับเพศหญิงแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ** หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มีพื้นฐานความเชื่อว่า ผู้เรียนจะต้องมีการพัฒนาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่

1.1 **ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ** หมายถึง การเรียนรู้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านความสามารถทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม ความพร้อมของร่างกาย จิตใจและสร้างโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง

1.2 **ด้านการพัฒนาตนเองในด้านค้นหาความรู้ด้วยตนเอง** หมายถึง การมีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ความถนัดความสนใจ

1.3 **ด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิต** หมายถึง การเชื่อมโยงกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัวของผู้เรียน จนผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง

1.4 **ด้านการพัฒนาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ / กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหา** หมายถึง กระบวนการเรียนรู้จะต้องทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดี และมีความสุขในการเรียน มีโอกาสคิด ทำ สร้างสรรค์ กล้าแสดงออก แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้

1.5 ด้านการพัฒนา ฝึกปฏิบัติ คิดวิเคราะห์ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด มีการฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ และพินิจปัญหาร่วมกัน

2.โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3

3.สภาพ หมายถึง ความเป็นจริงที่ปรากฏจากการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคที่มีผลทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้ตามกระบวนการซึ่งเป็นข้อที่ต้องพิจารณาปรับปรุง เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5. ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากร ที่ทำหน้าที่สอนประจำการอยู่ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3

6. เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 หมายถึง เขตบริหารการศึกษาของพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ประกอบไปด้วย โรงเรียนในเขตธนบุรี ซึ่งประกอบด้วยอำเภอทั้งสิ้น 15 อำเภอได้แก่ ภาษีเจริญ, บางแค, บางขุนเทียน, บางบอน, ทุ่งครุ, ราษฎร์บูรณะ, จอมทอง, ธนบุรี, คลองสาน, ดลิ่งชัน, ทวีวัฒนา, บางพลัด, บางกอกน้อย, บางกอกใหญ่และเขตหนองแขม

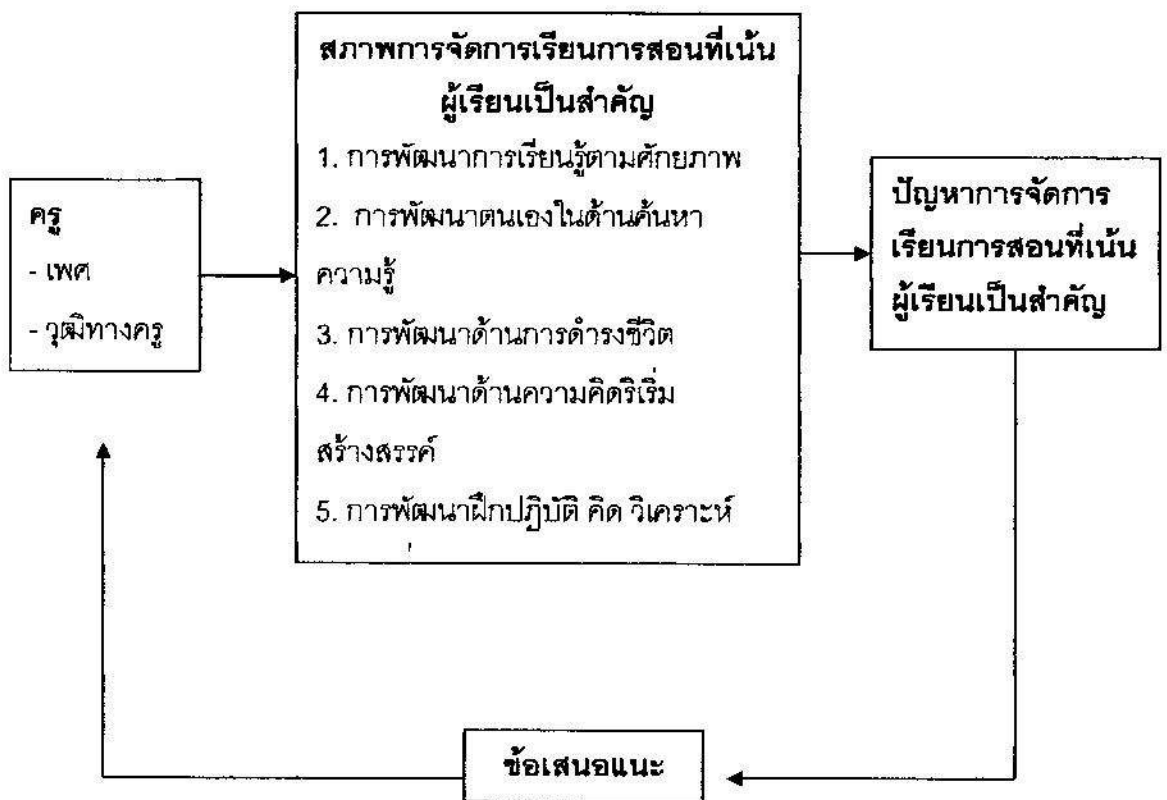
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ได้นำข้อมูลไปใช้ในการบริหารการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. เป็นแนวทางสำหรับโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ในการพัฒนาครูในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัย จึงกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษา ได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. แนวคิดและหลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. บทบาทของครูหรือผู้จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นเครื่องมือสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาไทยและถือเป็นนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของชาติครั้งแรกที่มีสถานะภาพเป็นพระราชบัญญัติ อันมีผลต่อการปฏิบัติยิ่งกว่านโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่เคยมีผ่านมา มาตรา 22 ระบุว่า " การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ " จากสารระดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเจตนารมณ์ของกฎหมาย ตามมาตรา 22 นี้ต้องการให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปเพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นหลัก

มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้นิยามความหมายของการศึกษาไว้ว่า " การศึกษา " หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

หลังจากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แล้วนั้น จะต้องมีการปฏิรูปหลาย ๆ ด้านได้แก่ ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระบบการศึกษา มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยเฉพาะการปฏิรูปด้านการบริหารและการจัดการศึกษาและแนวทางการจัดการศึกษาซึ่งเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูป เพราะการปฏิรูปทุกด้านต้องประสานเชื่อมโยงและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมีความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สุวิทย์ มูลคำและอุทัย มูลคำ (2543 :13 -14)

การประกาศให้ใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ทำให้ไทยเรามีการปฏิรูปการศึกษารั้งใหญ่ (เดโช สวานานนท์, 2541 : 113) กล่าวว่า กลุ่มนักการศึกษาและนักพัฒนาเรียกรัฐธรรมนูญฉบับนี้ว่า " รัฐธรรมนูญฉบับการศึกษา " ทั้งนี้เพราะให้ความสำคัญในเรื่องของการศึกษาไว้อย่างกว้างขวาง และจัดให้อยู่ในลำดับที่สูงส่งยิ่ง มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดยตรงอันได้แก่หมวดที่ 1 มาตราที่ 6, หมวดที่ 2 มาตราที่ 10, หมวดที่ 4 มาตราที่ 22 และ หมวดที่ 5 ส่วนที่ 3 มาตรา 43 โดยสรุปได้ดังนี้

หมวดที่ 1 มาตราที่ 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

หมวดที่ 2 มาตราที่ 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐบาลต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

หมวดที่ 4 มาตราที่ 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

หมวด 5 มาตราที่ 43 การบริหารการจัดการศึกษาของเอกชนให้มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับและติดตามการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ

จากมาตราที่ 6, 10, 22, และ 43 จะเห็นได้ว่ามีคำหลักๆ ที่สำคัญและระบุเจตนารมณ์ของแนวนโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวกับการศึกษาไว้ชัดเจนหลายประการ ล้วนแต่เป็นสิ่งที่มิใช่ประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของประเทศ นับเป็นครั้งแรกที่รัฐธรรมนูญระบุสิทธิทางการศึกษาของคนไทยว่าจะต้องรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี โดยที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงและไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะเรื่องออกกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ระบุให้มีการปฏิรูปทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายหลัก คือ การพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาแห่งชาติ และขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้น ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงต้องมุ่งสร้าง " คน " หรือ " ผู้เรียน " ซึ่งเป็นผลผลิตโดยตรงของ

การศึกษาในลักษณะที่มีศักยภาพและความสามารถที่จะพัฒนาตนเอง และสังคมไปสู่ความสำเร็จได้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา ดังนี้

1. การกระจายอำนาจ การกระจายอำนาจส่วนใหญ่ไปสู่โรงเรียนหรือสถานศึกษาส่วนกลาง เป็นผู้กำกับในเรื่องคุณภาพ มาตรฐาน เป็นการบริหารโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน หรือศูนย์กลาง

2. การใช้แผนยุทธศาสตร์ ในแต่ละโรงเรียนมีแผนสำหรับดำเนินการและกำกับการมีส่วนร่วม ให้ผู้บริหาร ครู อาจารย์ รวมถึงประชาชน ได้มีส่วนร่วม หรือเป็นหุ้นในการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้เกิดขึ้นแก่โรงเรียน และชุมชนนั้น

3. การประกันคุณภาพ ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีการควบคุมตรวจสอบ และ ประเมินผล

4. การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางต้องเน้นกระบวนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบเน้นให้ผู้เรียนมุ่งเน้นวิธีคิดต้องเชื่อว่าเด็กทุกคนสามารถเรียนได้ ซึ่งต้องกำกับด้วยยุทธศาสตร์ข้างต้นทั้งหมด

กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : คำนำ) ยังได้กำหนดนโยบาย และแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ให้ไปสู่แผนปฏิบัติของหน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นรูปธรรม ในเรื่องการกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับประชาชน ในแต่ละระดับการศึกษา ประเภทของการจัดการศึกษา วิธีการจัดการศึกษา การบริหารการจัดการให้เหมาะสมกับความแตกต่างของกลุ่มประชากร และความแตกต่างของสภาพการณ์ในแต่ละท้องถิ่น โดยเน้นสาระความเป็นไทย วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทยเป็นหลัก และเสริมด้วยวิสัยทัศน์ของความเป็นสากล ให้เหมาะสมกับระดับชั้นของการศึกษาและวัยของผู้เรียน ที่สำคัญในมาตรฐานที่ 10 ของนโยบาย และแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี กระทรวงศึกษาธิการได้ระบุไว้ว่า รัฐจัดให้มีปฏิรูปการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้จะมุ่งปฏิรูป 4 ด้าน คือ

1. หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ต้องปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่แล้ว โดยใช้ชีวิตและวัฒนธรรมของท้องถิ่นเป็นเนื้อหาสาระ เสริมด้วยบทเรียนที่เป็นเนื้อหาสาระระดับประเทศ และระดับสากล ทั้งนี้ให้เหมาะสมตามวัยและระดับชั้น

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูต้องมีความรู้ทางจิตวิทยาเด็ก และจัดกิจกรรมให้เด็กเป็นผู้กระทำให้เหมาะสมกับวัยเด็ก จัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในท้องถิ่นรอบโรงเรียน เป็นแหล่งความรู้ให้เด็กได้เรียนรู้ ค้นคว้า โดยครูเป็นผู้สนับสนุนและให้กำลังใจ ให้เด็กมีความสุขกับการเรียน

3. การบริหารและการจัดการ การบริหารการจัดการ ต้องจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ตลอดจนจัดอุปกรณ์เครื่องมือที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของเด็กแต่ละวัยและต้องให้โอกาสเด็กได้ใช้เครื่องมือเหล่านั้นสถาบันที่มีหน้าที่รับผิดชอบผลิตและฝึกอบรมครู รวมทั้งหน่วยงานที่ครูสังกัด

จะต้องเน้นให้ครูมีความรอบรู้ ลุ่มลึกในวิชาชีพครูและยึดมั่นในจรรยาบรรณของความเป็นครูคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาจะต้องมีการตรวจสอบและประเมินความก้าวหน้าเป็นระยะๆรวมทั้ง ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของเด็ก

4. การประกันคุณภาพทางการศึกษาต้องมีการประเมินการสอนและการปฏิบัติงานในภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนของครูทุกรอบปีการศึกษาติดตามและประเมินเป็นระยะๆโดยให้ชุมชนมาจับบทบาทมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมิน และผลการประเมินนั้นให้ถือว่าเป็นข้อมูลสาธารณะ

สรุป จากการที่ศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 สาระดังกล่าว พอสรุปได้ว่า เจตนารมณ์ของกฎหมาย ตาม มาตรา 22 นี้ต้องการให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปเพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นหลัก มีความ เสนอภาคทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระบบการศึกษา มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา โดยเฉพาะการปฏิรูปด้านการบริหารและการจัดการศึกษาและแนวทางการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูป เพราะการปฏิรูปทุกด้าน ต้องประสานเชื่อมโยงและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี โดยที่ไม่ เสียค่าใช้จ่าย มีการจัดทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน พัฒนาครูและบุคลากรทางการ ศึกษา มีการบริหารและการจัดการ และมีการประกันคุณภาพทางการศึกษา

แนวคิดและหลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มีนักการศึกษาไทยหลายท่านให้ความสนใจกับแนวคิดเรื่องนี้และได้ให้ทรรศนะไว้ดังนี้

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศนอ.) จังหวัดอุบลราชธานี (2541:199) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ กระบวนการเรียนการสอนที่เปิดโอกาส ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการคิด การค้นคว้า การปฏิบัติจริงและการสรุปเป็นองค์ ความรู้ด้วยตนเอง โดยการมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดจุดประสงค์เนื้อหา สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนและทำกิจกรรมในสิ่งที่ตรงกับสภาพปัญหาของตนเอง เพื่อบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยเน้นกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานโครงการพิเศษ (2541 :1) กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่

ผู้เรียน สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงเรียนรู้ด้วยความสุข ได้พัฒนาเต็มศักยภาพรอบด้านสมดุลมีทักษะแสวงหาความรู้ สามารถนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

กรมวิชาการ (2540 : 1 - 3) กล่าวว่า การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหมายถึง การสอนที่มุ่ง จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะสมกับความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 20) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้สำคัญ ที่สุด หมายถึง การกำหนดจุดหมาย สาระ กิจกรรม แหล่งเรียนรู้สื่อการเรียนและการประเมินผลที่มุ่ง พัฒนา " คน " และ " ชีวิต " ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถสอดคล้องกับ ความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน

อรทัย มูลคำ และคณะ (2542 : 17) กล่าวว่า การเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า ในการจัดการเรียนการสอนโดยปกตินั้น ถ้าไม่นับสื่ออุปกรณ์ และเทคนิควิธีการ ต่างๆ แล้ว บุคคลก็ นับได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด บุคคลที่กล่าวถึงนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็นสองฝ่ายด้วยกัน คือ ผู้สอนฝ่ายหนึ่งและผู้เรียนอีกฝ่ายหนึ่ง โดยปกติผู้สอนและผู้เรียนจะมีปฏิสัมพันธ์หรือมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้ร่วมกัน โดยที่ผู้เรียนต้องมีบทบาทมากกว่า เราจึงเรียกการเรียนการสอนลักษณะนี้ว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนหรือนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

ชาติรี เกิดธรรม (2542 : 7) กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการสอนที่ จัดเนื้อหาและกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของ ผู้เรียน เป็นการสอนที่มุ่งเน้น ให้นักเรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง ตั้งแต่คิด ค้นคว้า หาความรู้ และ ลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ (Learn How to Learn) ซึ่งมีคุณค่ามากกว่าการเรียนรู้จากตัวความรู้

จริยา จริยานุกุล (2543 : 4 - 5) กล่าวว่า หลักการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแนวคิดที่มี ลักษณะเป็นองค์รวม คือมีองค์ประกอบที่บูรณาการส่งผลต่อผู้เรียนและการเรียนรู้ การเน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง คือ การมีมุมมองที่ถือว่ากระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการตามธรรมชาติที่ถือเอา วัตถุประสงค์ของผู้เรียนแต่ละคนเป็นตัวตั้ง ใช้กิจกรรมและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนเป็นหลักในการ สร้างองค์ความรู้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องใช้ความสามารถและความมีเหตุผลจากประสบการณ์มาใช้ในการ สร้างองค์ความรู้ สร้างจุดมุ่งหมายปลายทางและสร้างความเข้าใจ ทรรศนะนี้มีทฤษฎีที่สนับสนุนคือ ทฤษฎีนักนิยาม (Constructivist) ทฤษฎีแรงจูงใจภายในการเน้นการเรียนรู้ เน้นบทบาทและ กระบวนการสอนที่รับรู้กันว่ามีประสิทธิภาพในการเพิ่มการเรียนรู้ ได้แก่ วิธีปฏิบัติการในการสอน เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์ การสรุปประสบการณ์เดิมของผู้เรียน การให้สารสนเทศที่ชัดเจน การ

ตรวจสอบความเข้าใจ รูปแบบพฤติกรรมการสอนการชี้แนะที่จะให้ผู้เรียนมีอิสระ และแก้ไขปรับปรุง พฤติกรรมของผู้เรียน ทฤษฎีสนับสนุนแนวคิดนี้คือ ทฤษฎีความรู้สำหรับการเรียนรู้และการสอน (Cognitive Theory of Learning and Instruction)

แนวคิดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้พัฒนาต่อเนื่องมาเป็นลำดับซึ่ง แนวคิดต่างๆตอบสนองต่อกระแสความต้องการในการพัฒนาคนอันเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าของ สังคมให้มีคุณลักษณะที่สามารถอยู่ในสภาวะการณ์ของสังคมโลก ได้อย่างมีความสุข

แนวคิด ทฤษฎี ของนักจิตวิทยาการศึกษาหลายคนมีความเชื่อว่า ในการจัดการศึกษาต้อง เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถและความสนใจ โดยเน้นการ ปฏิบัติเน้นกระบวนการต้องเรียนรู้ตนเองและสังคมด้วยตัวผู้เรียนเองและผู้เรียนมีอิสระตามสมควร เช่น

มาสโลว์ (Abraham H. Maslow อ้างถึงในกรมสามัญศึกษา, 2542 : 14) มีความเชื่อ พื้นฐานว่า ถ้าให้อิสระภาพแก่เด็ก เด็กจะเลือกสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับตนเอง พ่อ แม่ และครู ควรมีความ ไว้วางใจในตัวเด็ก เปิดโอกาสและช่วยให้เด็กได้เจริญเติบโตต่อไป ไม่ใช่วิธีควบคุมและจัดการชีวิต ของเด็กทั้งหมด

โรเจอร์ (Carl R. Rogers อ้างถึงใน วัฒนาพร ระงับทุกข์ 2542 : 4 - 5) นักจิตบำบัด ได้ เสนอการจัดการเรียนการสอนที่ให้ " ผู้เรียนเป็นสำคัญ" โดยเขามีความเชื่อว่า นักเรียนต้องเป็น ผู้เรียนเอง ครูคอยดูอยู่ห่างๆ และเป็นที่ปรึกษา การจัดกิจกรรมในการเรียนควรให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการเรียนรู้ บรรยากาศแบบกระบวนการกลุ่ม กฎ ระเบียบ ควรให้นักเรียนในกลุ่มตั้งกันเอง ความรู้ ที่ได้จากการปฏิบัติและเจตคติที่ดีต่อเรื่องที่เรียน โดยครูไม่สามารถถ่ายทอดทุกสิ่งได้ แต่สามารถจัด สิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนเรียนสิ่งเหล่านั้นได้ เพื่อที่จะผลักดันให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง อย่างเต็มที่

จอห์น ดิวอี้ (John Dewey, 1987 : 169 อ้างอิงในศิริชัย กาญจนวสี, 2543 : 2) เป็นผู้ บุกเบิกคนสำคัญของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child – centered Learning) มีแนวคิด ที่ว่า การศึกษาไทยเป็นฟังก์ชันหนึ่งของสังคมอยู่ตลอดเวลาครูที่ดีต้องนำประสบการณ์ความสนใจ และปัญหาจากสังคมภายนอกเข้ามาทอดแทรกในกิจกรรมของโรงเรียนครูต้องเข้าใจความต้องการ และความสนใจของเด็ก ตระหนักในการสร้างผู้เรียนให้เกิดความมั่งคั่งและพัฒนาการ (Growth and Development) ตามศักยภาพของเด็ก แต่ละหลักสูตรไม่ใช่ศูนย์กลางของการเรียนรู้ แต่ศูนย์กลางการเรียนรู้อยู่ที่ตัวเด็ก (Child – centered) เด็กเป็นศูนย์กลางในสิ่งที่เขาต้องการเรียนรู้ เมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจะทำให้เกิดการเรียนรู้ เด็กจะเรียนรู้ได้ดีผ่านกิจกรรมที่เด็กทำ (Learning by doing) และทำตามความคิดของตนเอง

จากแนวคิดของนักจิตวิทยาการศึกษาทั้ง 4 ท่าน ดังกล่าวมา สรุปได้ว่าทุกแนวคิดต่างเน้นความสำคัญของผู้เรียน โดยให้อิสระภาพที่จะเลือกแก่ผู้เรียน ครูต้องมีความเชื่อและศรัทธา ในความเป็นมนุษย์ของผู้เรียน ครูคือผู้ที่คอยอำนวยความสะดวก กระตุ้น ให้กำลังใจ ช่วยเหลือ ร่วมคิดและเป็นเพื่อนกับนักเรียน

แนวคิดของนักการศึกษาไทยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้แก่ บัณฑิตศักดิ์ จามัง (2542 : 13) กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูคอยให้การช่วยเหลือทางด้านกระตุ้น ท้าทายให้เด็กคิดเป็นกลุ่ม ในที่สุดเด็กจะเกิดความคิดรวบยอดในเนื้อหา สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาต่อไปได้เพราะการที่เด็กสามารถค้นพบด้วยตนเองจะส่งผลต่อการสร้างความรู้ที่ถาวร เด็กเป็นเด็กที่คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มองไกลและใฝ่รู้

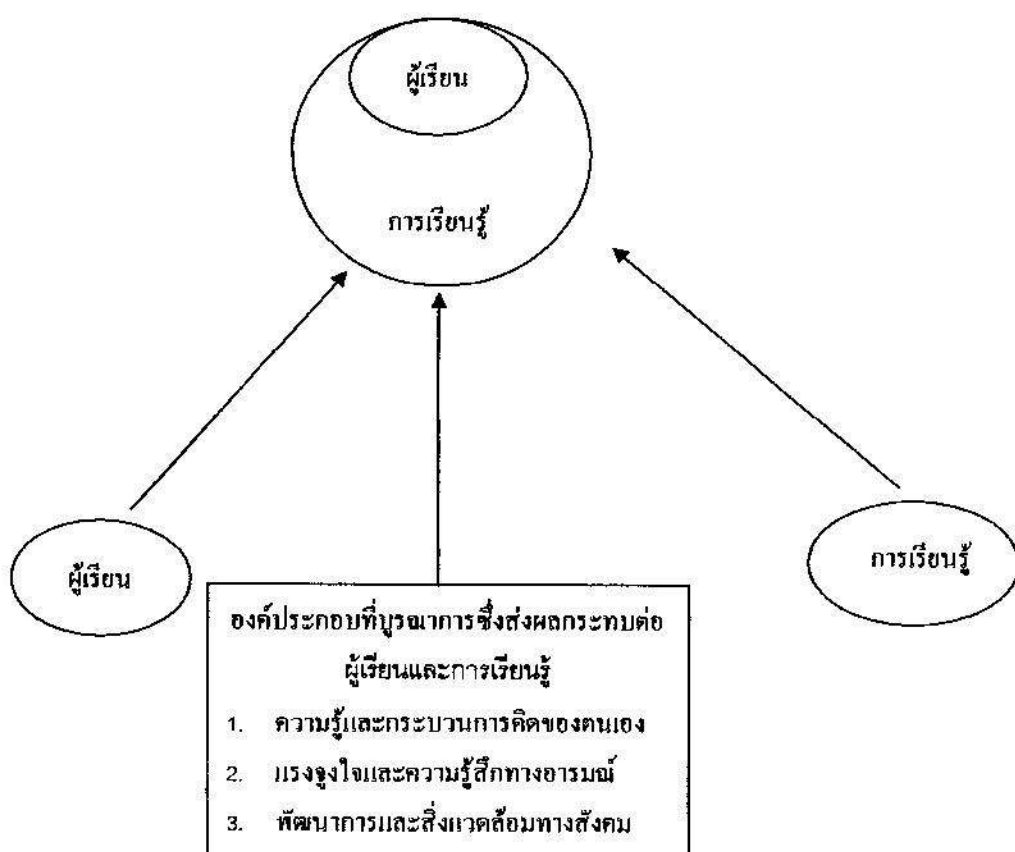
ชัยยุทธ บุญยสวัสดิ์ (2542 : 29) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตื้นนั้น ครูต้องเชื่อว่าเด็กสามารถพัฒนาได้ไม่ว่าจะเกิดมาในสภาพใด และกระตุ้นให้ครูทำกิจกรรมให้หลากหลาย เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงได้เต็มศักยภาพ ครูต้องสอนคนไม่ใช่สอนหนังสือ แต่ต้องสอนคนให้เอาความรู้มาใช้ในการดำรงชีวิตที่ดี กระบวนการเรียนการสอนต้องให้เด็กเป็นศูนย์กลาง เด็กจะต้องมีส่วนร่วมมากขึ้น

ชัยพจน์ ธิงาม (2542 :10) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในปัจจุบันไว้ว่าผู้เรียนไม่จำเป็นต้องได้รับความรู้จากครูในห้องเรียนเท่านั้นแหล่งการเรียนรู้มีอยู่รอบตัวพ่อแม่ ชุมชน เพื่อน สถาบันทางศาสนา การเรียนรู้ด้วยตนเองจากการอ่านหนังสือพิมพ์ ดูโทรทัศน์ และใช้อินเตอร์เน็ตของคอมพิวเตอร์ ผู้เรียนจะหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างสนุกและมีความสุข ไม่ต้องจำมาก ให้ผู้เรียนเรียนรู้ในสิ่งที่จำเป็นและปฏิบัติจริงจนจำได้เอง

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2544 : 47) กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือแนวการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสร้างความรู้ใหม่โดยใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องจัดให้สอดคล้องกับความสามารถและความถนัดเน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ใช้หลากหลายวิธีสอน หลากหลายแหล่งความรู้ สามารถพัฒนาปัญญาได้อย่างหลากหลาย คือ พินิจนาหุปัญญา

สรุป จากแนวความคิดของนักการศึกษาดังกล่าวมาจะเห็นได้ว่า แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นภาพที่เด่นชัด ในปัจจุบันว่า เป็นแนวทางที่จะนำไปสู่เป้าหมายการศึกษา คือ การทำให้เด็กมีคุณภาพและได้มาตรฐานสูงใน

ระดับสากล เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเฉพาะที่เหมาะสมกับสังคมโลกในยุคปัจจุบัน รูปแบบหลักการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแนวคิดที่มีลักษณะองค์รวม คือ มีองค์ประกอบที่บูรณาการส่งผลต่อผู้เรียนและการเรียนรู้ให้อิสระภาพแก่ผู้เรียน ครูต้องมีความเชื่อและศรัทธาในความเป็นมนุษย์ของผู้เรียน ครูคือผู้ที่คอยอำนวยความสะดวก กระตุ้นให้กำลังใจช่วยเหลือร่วมคิด และเป็นเพื่อนคิดกับนักเรียนผู้ศึกษาค้นคว้า และคิดว่าแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญก็เพื่อมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ดังนั้น ครูจึงควรจัดเนื้อหาสาระ วางแผนการสอน กำหนดกิจกรรม วางขั้นตอนที่เหมาะสมในการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน การจัดสาระการเรียนรู้จึงควรให้มีความหลากหลายรวมทั้งรูปแบบการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่หลากหลาย อาทิ การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้เป็นรายบุคคล หรือการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ฯลฯ ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จึงมีการเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังแผนภูมิที่ 2 ซึ่งเป็นรูปแบบหลักการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แผนภูมิที่ 2 รูปแบบหลักการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : ทรรศนะที่เน้นองค์รวม

ที่มา : จริยา จริยานุกูลและคณะ, 2543 : 4-5

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาโดยทั่วไป คือมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง คนดีและร่างกายแข็งแรง (กรมสามัญศึกษา, 2540 : 31) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 : 1) กล่าวว่า เป้าหมายของการเรียนรู้ คือ เด็กดี เก่ง มีสุข

คำว่า ดี เก่ง มีสุข ตามแนวความคิดของกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2540 :31-33) กล่าวไว้ว่า

คนดี หมายถึง การเป็นผู้มีคุณสมบัติด้านเจตคติที่พึงประสงค์ ได้แก่ การเป็นผู้มีธรรมาจริยธรรมและค่านิยมที่ถูกต้องงาม

ความเก่ง หมายถึง ความสามารถในการด้านสติปัญญาซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. เก่งจำ คือ มีความสามารถในการจำข้อเท็จจริง (Factual Information)
2. เก่งคิด คือความสามารถในการใช้ทักษะ เชาวน์ปัญญา (Intellectual Skills)

ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่ป็นรูปธรรมและนามธรรม การใช้เหตุผล การคิดวิเคราะห์การใช้ภาษาสื่อความหมาย

3. เก่งริเริ่ม คือ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถคิดหรือประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ จัดว่าเป็นผู้มียุทธศาสตร์ในการคิด (Cognitive Strategies) แข็งแรง หมายถึง สุขภาพแข็งแรง รวมทั้งทักษะในการเคลื่อนไหวคล่องแคล่วและเหมาะสม จากการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 : 10) ได้กล่าวถึง ดี เก่ง มีสุข ว่า

ดี คือ มานะ อุตุน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย

เก่ง คือ มีทักษะการเรียนรู้ มีทักษะการคิด มีทักษะการสื่อสาร แสดงผลงานฉายแววจริยะแห่งตน

มีสุข คือ อายากมาโรงเรียน ร่าเริง แจ่มใส ร่างกายแข็งแรง

สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ (เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ, 2543 : 39) ได้เสนอองค์ประกอบของคนดี

คนเก่ง และมีความสุขไว้ ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 องค์ประกอบของคนดี คนเก่ง มีความสุข

คนดี		คนเก่ง	มีความสุข
มีวินัย	มีค่านิยม ประชาธิปไตย	ภาษา	การเรียนรู้
ความสนใจใฝ่รู้	เห็นคุณค่าตนเองและ เห็นคุณค่าผู้อื่น	ตรรก / คณิตศาสตร์	- ตอบสนอง การใฝ่รู้
การควบคุม ตนเอง	ทำหน้าที่ตนเองอย่าง สมบูรณ์	ดนตรี / จังหวะ	- การ ตอบสนอง การกระทำ / การ สร้างสรรค์
ความ รับผิดชอบ	ยอมรับความคิดเห็น ของผู้อื่น	การเคลื่อนไหว	- การบริโภค ด้วยปัญญา / ความคิด
ความมีเหตุผล	เคารพสิทธิของตนเอง และผู้อื่น	ศิลปะ / มิติ สัมพันธ์	- วัตถุ / สิ่งของ
ความซื่อสัตย์	เคารพกติกาสังคม	การสื่อสาร / ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล	
ความขยัน	ทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็น	ความรู้สึก / ความ ลึกซึ้งภายในจิตใจ	
ตั้งเป้าหมาย เพื่ออนาคต	มีเหตุผลและเสียสละ	ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม	

จากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเพื่อให้สอดคล้องกับผลผลิตของมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบดังกล่าว (สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ, 2543 : 37-56) จึงจำเป็นต้องมีมาตรฐานเป็นเป้าหมายหลักที่หน่วยงานทุกระดับที่เกี่ยวข้องจะต้องช่วยกันพัฒนาคุณภาพของเด็กไทยทุกคนให้บรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดไว้จึงจะนำเสนอเฉพาะมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เฉพาะมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนเท่านั้น) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัยมี 27 มาตรฐานที่จะนำไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ แต่ในระยะแรกที่เตรียมตัวเพื่อรับการประเมินภายนอก ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ดังนั้นผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้จะต้องออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับการเสริมสร้างคุณลักษณะต่างๆ ที่พึงประสงค์ให้ครอบคลุมเพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของแต่ละบุคคลให้พัฒนาเด็กตามศักยภาพตามมาตรฐานผู้เรียน ที่กำหนดการเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุขสืบไป ในเรื่องความก้าวหน้าการปฏิรูปการศึกษา พบว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ ตามมาตรา 22-25 และ 29-30 เป็นการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอนจากเน้นความรู้ ความจำ สู่กระบวนการเรียนการสอนที่ถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดหรือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งขยายจากความรู้ความจำ เพิ่มความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยยึดหลักว่า นักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ซึ่งครูจะต้องสร้างเสริมทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ (อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น) และสอนวิธีเรียนรู้(How to learn) ที่เหมาะสมสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ และช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กสามารถสร้างองค์ความรู้และซ่อมหรือเสริมการเรียนรู้ให้เต็มตามศักยภาพ โดย มุ่งให้ผู้เรียน “ เก่ง ดี มีสุข ”

สรุปว่า เป้าหมายของการเรียนรู้ ต้องการให้ผู้เรียนมีลักษณะ เก่ง ดี มีสุข เก่ง คือ มีความรู้ ความสามารถ ดี คือ มีคุณธรรม จริยธรรม มีสุข คือ มีความสุขในการเรียน สุขกายและใจ ดังนั้น เพื่อให้การเรียนรู้เป็นกระบวนการอย่างได้ผล หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ควรยึดหลัก การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ควรเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา ดังนั้น ผู้เรียนจึงควรมีบทบาท รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่

- 1.การเรียนรู้เกิดจากแหล่งต่างๆ มิใช่จากแหล่งใดแหล่งหนึ่งเพียงแหล่งเดียว ประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคลถือว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ
- 2.การเรียนรู้ที่ดี จะต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการสร้างความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเอง จึงจะช่วยให้ผู้เรียนจดจำและความสามารถใ้การเรียนรู้นั้นให้เป็นประโยชน์ได้ การเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบด้วยตนเอง มีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้ง และจดจำได้ดี

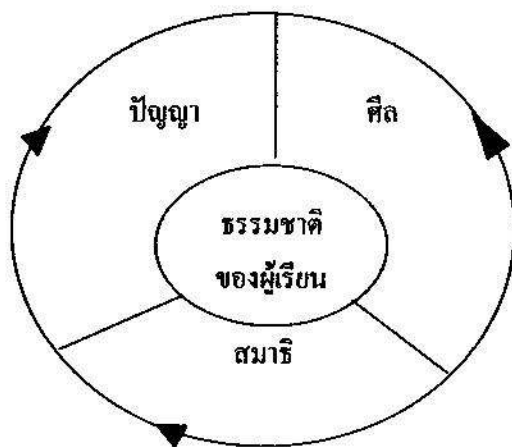
3.การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญ หากผู้เรียนเข้าใจและมีทักษะในเรื่อง กระบวนการเรียนรู้แล้ว จะสามารถใช้เป็นเครื่องแสวงหาความรู้และคำตอบต่างๆ ที่ตนต้องการการเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน คือ การเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้มิใช่เกิดจากการสั่ง การสอน การถ่ายทอดเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องเกิดจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของมนุษย์ คือ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัสของมนุษย์โดยเน้นเนื้อหาที่มีความหลากหลายครอบคลุมทุกมิติของชีวิตมนุษย์กระบวนการเรียนรู้ที่มีลักษณะหลากหลายร่วมกันในลักษณะผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น เรียนรู้จากสื่อธรรมชาติจากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ จากแหล่งงานอาชีพในชุมชน จากการค้นคว้าทางสื่อเทคโนโลยี ฯลฯ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วว่าจำเป็นจะต้องยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งสอดคล้องตรงกันกับกระบวนการเรียนรู้ตามพุทธวิธี นวลจิตต์ เขวกีรติพงษ์ และคณะ (2543 : 15 – 16) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ ผู้เรียนเกิดปัญญา มีความรอบรู้ รู้ลึกกระบวนการเรียนรู้ตามพุทธวิธี เรียกว่า ไตรสิกขา ประกอบด้วย ศีล สมาธิ ปัญญาในการจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ไตรสิกขานั้นสามารถแบ่งออกเป็นขั้นได้ 3 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นศีล นักเรียนอาจจะต้องฟังฟังครู นักเรียนต้องเรียนตามธรรมชาติ ลงมือฝึกปฏิบัติ ตามหลักการทฤษฎีเรียนแบบครู ข้อเท็จจริงทฤษฎีหลักการเป็นขั้นศีล

ขั้นที่ 2 ขั้นสมาธิ นักเรียนจะเริ่มปลูกสร้างรูปแบบการคิดของตนเอง โดยอาศัยแนวหลักการทฤษฎีที่เรียนรู้จากภายนอก เข้าไปสู่การคิด วิเคราะห์ ทบทวน ลงมือฝึกปฏิบัติฝึกฝนให้คล่องแคล่ว โดยอัตโนมัติ วางแผนสร้างโครงการ ใครงาน เพื่อการค้นหาคำตอบด้วยตนเองถือเป็นขั้นสมาธิ

ขั้นที่ 3 ขั้นปัญญา คือขั้นที่นักเรียนใช้ความคิดด้วยปัญญาของตนเอง ถือเป็นการเรียนรู้ที่แท้จริงเป็นการเรียนรู้ที่บูรณาการเข้าด้วยกัน ระหว่างความรู้และรู้ลึกจากการรับข้อมูลแหล่งความรู้ภายนอกตัว (ปรโตโมละ) และความรู้และรู้ลึกจากการลงมือปฏิบัติ (ภาวนามยปัญญา) แสดงด้วยแผนภูมิที่ 3 และ 4

แผนภูมิที่ 3 รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ตามพุทธวิธี

ที่มา : คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543 : 9 – 16

แผนภูมิที่ 4 องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธวิธี

ที่มา : คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ 2543 : 9 – 16

สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541 : 3 – 4) ได้จัดทำดัชนีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และบทบาทของครูในการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รายละเอียดในตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ดัชนีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้การเรียนรู้ของนักเรียน	ตัวชี้การสอนของครู
1. นักเรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	1. ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ
2. นักเรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง	2. ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลูกฝังหัวใจและ เสริมแรงให้กับนักเรียนเกิดการเรียนรู้
3. นักเรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้จากกลุ่ม	3. ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคลและแสดงความเมตตาแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง
4. นักเรียนฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์จินตนาการ ตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล	4. ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้นักเรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์
5. นักเรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบแก้ปัญหาทั้งด้วยตนเองและร่วมด้วยช่วยกัน	5. ครูส่งเสริมให้นักเรียนฝึกคิดฝึกทำและฝึกปรับปรุงตนเอง
6. นักเรียนได้ฝึกค้นรวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง	6. ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตส่วนดีและปรับปรุงส่วนด้อยของนักเรียน
7. นักเรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความ ถนัด และความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข	7. ครูใช้สื่อการสอนที่ฝึกความคิด การแก้ปัญหาและการค้นพบความรู้
8. นักเรียนฝึกให้ตนเองมีวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน	8. ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้การเรียนรู้ของนักเรียน	ตัวชี้การสอนของครู
9. นักเรียนฝึกประเมิน ปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่นตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง	9. ครูฝึกฝนกิจกรรมการยาทและวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย
	10. ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2541 : 3 – 4

ตารางที่ 3 การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	
1. บทบาทหน้าที่ครู	- ผู้จัดการให้เกิดความรู้
2. หน้าที่ครู	- ครูพูดเป็นส่วนน้อยนักเรียนพูดเป็นส่วนใหญ่ - ครูเตรียมกิจกรรมและคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนพูดและทำกิจกรรม - ครูสอนสิ่งที่ครูรู้หรือไม่ก็ได้
3. จุดมุ่งหมาย	- เน้นให้นักเรียนคิดทำแสดงออกเพื่อแก้ปัญหา/สร้างสรรค์ มุ่งการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นส่วนใหญ่
4. การวัดผล	วัดผลหลายด้าน เช่น - ผลงานชิ้นสุดท้าย - กระบวนการคิด - กระบวนการทำงาน - ความรับผิดชอบ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2541 : 4

สรุปลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีดังนี้

1. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้
2. ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงกับความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง
3. ผู้เรียนมีโอกาสคิดอย่างสร้างสรรค์
4. ผู้เรียนมีโอกาสแสดงออกอย่างอิสระ
5. ผู้เรียนได้เป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง
6. ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพจริงและได้รับประสบการณ์ตรง
7. ผู้เรียนได้ใช้สื่อต่างๆ เพื่อการเรียนรู้
8. ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นหรือได้ทำงานเป็นกลุ่ม
9. ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

สรุปว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหมายถึง การจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีบทบาทมากกว่าครู โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองในการเรียนการสอนจะมีผู้สอนฝ่ายหนึ่งและผู้เรียนอีกฝ่ายหนึ่ง โดยปกติ ผู้สอนและผู้เรียนจะมีปฏิสัมพันธ์หรือมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกัน เว้นเสียแต่ในบางโอกาสที่ผู้สอน อาจจะต้องมีบทบาทมากกว่า และในทำนองเดียวกัน บางครั้งผู้เรียนก็จำเป็นที่จะต้องมีบทบาท มากกว่าเช่นกัน เมื่อใดที่ผู้สอนมีบทบาทมากกว่า เราก็เรียกการเรียนการสอนลักษณะนั้นว่า การ เรียนการสอนที่เน้นผู้สอนหรือครูเป็นศูนย์กลาง และเมื่อใดที่ผู้เรียนต้องมีบทบาทมากกว่า เราก็เรียก การเรียนการสอนลักษณะนั้นว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนหรือนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากการศึกษาที่เกี่ยวกับวิกฤตสำคัญที่ส่งผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้มานาน ทำให้ทราบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิไลพันธ์ นวลสิงห์ (2545 : บทคัดย่อ) พบว่า อุปสรรคที่เกิดจากการขาดตำรา สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ผู้เรียนผู้สอนไม่มีความพร้อมขาด งบประมาณในการสนับสนุน ครูผู้สอนขาดการอบรมเพิ่มพูนความรู้

กองการวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2543) ได้สรุปสาระสำคัญการสังเคราะห์งานวิจัย เกี่ยวกับหลักสูตรที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2523 – ปี พ.ศ. 2542 ในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาที่เกิด จากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. ผู้บริหารไม่สามารถจัดกิจกรรมเกี่ยวกับ การบริหารหลักสูตรภายในโรงเรียนได้ครบถ้วน
2. ผู้บริหารไม่สามารถอำนวยความสะดวกในการสอนได้ครบถ้วนและเพียงพอ

3. ครูยังเป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนการสอน
4. ทำการสอนแบบเน้นเนื้อหามากกว่ากระบวนการ
5. ครูใช้เทคนิควัดผลไม่ตรงกับลักษณะจุดประสงค์การเรียนรู้
6. ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้
7. ขาดการปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักคิดและใช้เหตุผล

บทบาทของครูหรือผู้จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนนับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะเริ่มพิจารณาจากกระบวนการสอน ทิศนา แชนนี (2543 : 38-40) ได้เสนอแนวคิด ไว้ดังนี้

1. การเตรียมการสอน

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์เรื่องที่จะสอนให้เข้าใจ

1.2 ศึกษาแหล่งความรู้ที่หลากหลาย

1.3 วางแผนการสอน

1.3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน

1.3.2 วิเคราะห์เนื้อหาและความคิดรวบยอด

1.3.3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ตาม

หลักชีปาหรืออื่น ๆ

1.3.4 กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

1.4 จัดเตรียม

1.4.1 สื่อ วัสดุการสอนให้เพียงพอสำหรับผู้เรียน

1.4.2 เอกสาร หนังสือ ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

1.4.3 ติดต่อแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นบุคคล สถานที่ หรือ

สื่อทัศนวัสดุต่างๆและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

1.4.4 เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้

1.4.5 ห้องเรียน หรือสถานที่เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น

อาจจำเป็นต้องจัดโต๊ะเก้าอี้ ในลักษณะใหม่

2. การสอน

2.1 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี

2.2 กระตุ้นให้ผู้เรียนได้สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่เตรียมไว้โดยอาจมีการปรับแผนให้

เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานการณ์ที่เป็นจริง

2.3.1 ครูให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

2.3.2 อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการดำเนินกิจกรรมการ

เรียนรู้

2.3.3 กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่

2.3.4 สังเกตและบันทึกพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของ

ผู้เรียน รวมทั้งเหตุการณ์ที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นขณะทำกิจกรรม

2.3.5 ให้คำแนะนำและข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้เรียนตามความจำเป็น

2.3.6 บันทึกปัญหาและข้อขัดข้องต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรม เพื่อ

การปรับปรุงกิจกรรมให้ดีขึ้น

2.3.7 ให้การเสริมแรงผู้เรียนตามความเหมาะสม

2.3.8 ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานการเรียนรู้ของผู้เรียน และ

อาจให้ข้อมูลเนื้อหาความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนตามความเหมาะสม

2.3.9 ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมและ

กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและให้ข้อเสนอแนะตามความเหมาะสม

3. การประเมินผล

3.1 เก็บรวบรวมผลงานและประเมินผลงานของนักเรียน

3.2 ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นอกจากรูปแบบและวิธีการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ยังมีอีกหลายรูปแบบและหลายวิธีการด้วยกัน ซึ่งจะขอเสนอไว้เฉพาะชื่อเพื่อเสนอแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและทำความเข้าใจครบถ้วนสืบไป ดังนี้

1. การเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา

2. การเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการสร้างนิสัย

3. การเรียนการสอนแบบบูรณาการ

4. การเรียนรู้โดยการค้นคว้าด้วยตนเอง

5. การเรียนรู้แบบร่วมมือ

6. การเรียนรู้จากการทำโครงการ
7. การเรียนรู้โดยวิธีกรณีศึกษา
8. การเรียนรู้จากห้องปฏิบัติการทางภาษา
9. การเรียนรู้จากห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
10. การเรียนรู้จากห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์
11. การเรียนรู้ห้องสมุด

อรรถย มุลคำและคณะ (2544 : 30 – 31) ได้เสนอเทคนิควิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้วิธีสอน ดังนี้

เกมส์การศึกษา	Educational Game
สถานการณ์จำลอง	Simulation
กรณีตัวอย่าง	Case Study
บทบาทสมมุติ	Role - Play
แก้สถานการณ์	Situation
โปรแกรมสำเร็จรูป	Programmed Instruction
ศูนย์การเรียนรู้	Learning Center
ชุดการสอน	Instructional Package
คอมพิวเตอร์ช่วยสอน	Computer Assisted
โครงการ	Project
การทดลอง	Experimenter
การถามตอบ	Question-Answer
อภิปรายกลุ่มย่อย	Small Group Discuss
การแก้ปัญหา	Problem - Solving
สืบสวนสอบสวน	Inquiry
การเรียนรู้แบบร่วมมือ	Cooperative Learning
ความคิดรวบยอด	Concept Attainment

อริยสัจ 4	4 Noble Truths
ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	Self Directed Learning
การเรียนรู้จากห้องสมุด	Library Study
พัฒนากระบวนการคิด	Inductive Thinking
งานวิเคราะห์ภาคสนาม	Force Field Analysis
ศิลปะสร้างสรรค์	Creative Arts
การนำเสนอโดยวิดีโอ	VDO Presentaion

ดังนั้น วิสัยทัศน์ของการจัดการเรียนรู้ จะต้องมองถึงการจัดการเรียนรู้ที่เป็นลักษณะการเชื่อมโยงแบบองค์รวมหรือที่เรียกว่าบูรณาการ สร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเองแล้วเรียนอย่างมีความสุข เพื่อให้ผู้เรียนรู้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขอย่างแท้จริง

หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ควรยึดหลักดังนี้(วัฒนาพร กระจ่างบุษย์ (2542 : 7) การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ควรเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา ดังนั้น ผู้เรียนจึงควรมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.การเรียนรู้เกิดจากแหล่งต่างๆ กันมิใช่จาก แหล่งใดแหล่งหนึ่งเพียงแหล่งเดียว ประสบการณ์ความรู้สึกลึกซึ้งคิดของแต่ละบุคคลถือว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ

2. การเรียนรู้ที่ดีจะต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการสร้างความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเอง จึงช่วยให้ผู้เรียนจดจำและสามารถใช้การเรียนรู้นั้นให้เป็นประโยชน์ได้ การเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบด้วยตนเอง มีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้ง และจดจำได้ดี

3.การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญหากผู้เรียนเข้าใจและมีทักษะในเรื่องของกระบวนการเรียนรู้แล้วจะสามารถใช้เป็นเครื่องแสวงหาความรู้และคำตอบต่างๆ ที่ตนต้องการ

4.การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน คือ การเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ได้ผลดีนั้น พรพนี ข.เจนจิต(2528 : 56)กล่าวไว้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นควรคำนึงถึงหลักการและสภาพการณ์ของการเรียนรู้ดังนี้

1.การเรียนรู้เป็นกระบวนการการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งพฤติกรรมนี้มีความหมายรวมถึง ทักษะความคิด ค่านิยม ทักษะและความสนใจ

2.การเรียนรู้เป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นภายในตัวนักเรียนนั้น คือกระบวนการของการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากตัวนักเรียนเอง มิใช่เกิดจากตัวผู้สอน การเปลี่ยนแปลงการรับรู้เป็นผลมาจากตัว

นักเรียนเองมิใช่การบังคับของครู

3. การเรียนรู้เป็นการค้นพบสิ่งที่มีความหมายสำหรับตัวนักเรียนและนักเรียนก็พร้อมที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่เขาต้องการ

4. การเรียนรู้เป็นผลมาจากประสบการณ์ เช่น นักเรียนจะรู้ตนเองว่ามีความสามารถเมื่อเขามีประสบการณ์ในความสำเร็จ

5. การเรียนรู้เป็นกระบวนการของความร่วมมือและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แม้ว่านักเรียนจะชอบทำงานอิสระแต่ก็ชอบที่จะทำงานที่มีปฏิสัมพันธ์กัน ความร่วมมือกันจะช่วยให้ นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะกำหนดจุดประสงค์ วางแผน ร่วมมือกันทำงานและช่วยกันแก้ปัญหา

6. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ค่อยเป็นค่อยไป ต้องอาศัยเวลาและความอดทน

7. ตัวนักเรียนเป็นแหล่งข้อมูลที่ดีที่สุดแหล่งหนึ่งในการเรียนรู้ เพราะนักเรียนแต่ละคนจะมีประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึกและทัศนคติที่สะสมมาเมื่อนำมารวมกันก็เปรียบเหมือนแหล่งข้อมูลใหม่สำหรับการแก้ปัญหาและการเรียนรู้

8. กระบวนการแก้ปัญหาและการเรียนรู้ เป็นเรื่องเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลนักเรียน แต่ละคนจะมีวิธีการในการเรียนรู้และการแก้ปัญหาที่แตกต่างกันไป แบบอย่างในการแก้ปัญหา บางอย่างของกลุ่มหนึ่งอาจจะมีประสิทธิภาพสูงหรือใช้ไม่ได้เลยก็ได้ นักเรียนควรจะได้ตระหนักถึงวิธีการของตนในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9. กระบวนการเรียนรู้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับเจตคติ ได้แก่ อารมณ์ ความรู้สึกเช่นเดียวกับสมอง นักเรียนย่อมที่จะมีอารมณ์ในขณะที่กำลังคิด ถ้าครูจัดสถานการณ์ให้อารมณ์และความคิดของนักเรียนมารวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่สูงที่สุดได้

ทิสนา แรมมณี (2542 : 8 – 10) ได้นำเสนอหลักในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้เป็นผู้สร้าง (Construct) ด้วยตนเองทำความเข้าใจ สร้างความหมายของสาระข้อความรู้ให้แก่ตนเอง ค้นพบข้อความรู้ในตนเอง

2. ช่วยให้ผู้เรียนปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ต่อกันและกัน และได้เรียนรู้จากกันและกันได้ แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิดและประสบการณ์แก่กันและกันให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

3. ช่วยให้ผู้เรียนมีบทบาท มีส่วนร่วม (Participation) ในกระบวนการเรียนรู้ ให้มากที่สุด

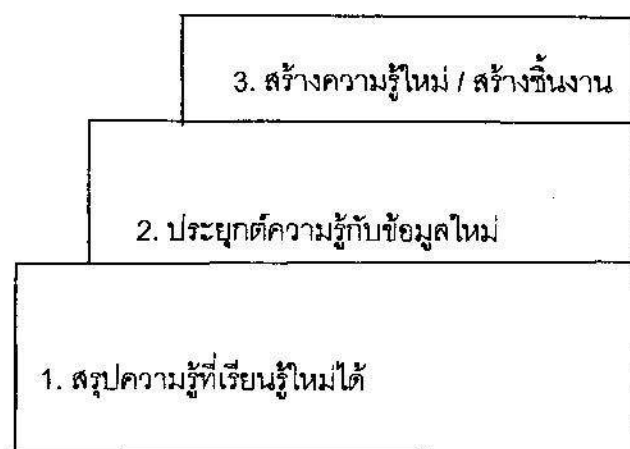
4. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ “ กระบวนการ ” (Process) ควบคู่ไปกับ “ ผลงาน ” (Product)

5. ช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง (Application)

โครงการปฏิรูปการเรียนรู้ กรมวิชาการ (2543 :10 – 18) ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับครูดี – ครูเก่ง ไว้ดังนี้

1. ครูต้องยึดมาตรฐานหลักสูตรวิเคราะห์เนื้อหาให้สอดคล้องกับผู้เรียน เพื่อนำไปสู่คุณภาพการเรียนรู้ตามมาตรฐานหลักสูตรและสอดคล้องกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม ชุมชน สังคมและโลก
2. ครูต้องมีความรู้ถูกต้องชัดเจน ลุ่มลึกในวิชาที่สอนเป็นพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ
3. การออกแบบการเรียนรู้ตามสภาพจริง ที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ เรียนรู้จากการปฏิบัติของตนเอง โดยครูเอื้ออาทรให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด ดำรงความมีจิตวิญญาณของความเป็นครูที่ดี
4. การวัดและประเมินต้องเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ เป็นไปเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน มีการวัดผลสัมฤทธิ์ การประเมินความงอกงามทุกด้าน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน มีวิธีประเมินที่หลากหลาย มีเพิ่มคุณภาพผลงานที่ถื่นกรอง เลือกเพิ่มสะท้อนความเก่งรอบตัวของผู้เรียน
5. การเรียนรู้ที่แท้จริง คือ รู้ตน รู้คน รู้งานและรู้วิชาการ
6. การเรียนรู้จากการพิจารณาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เป็นการเรียนรู้ที่แท้จริงและเป็นการสั่งสมเขาว์ปัญญา
7. การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องเน้นคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน และผลงานของครูในการออกแบบการเรียนรู้ควบคู่กัน
8. การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องชาญฉลาดในการใช้สิ่งรอบตัว สถานการณ์จริง สื่อเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุดโรงเรียน อินเทอร์เน็ต
9. การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ช่วยให้ผู้เรียนมีความสุขอันเกิดจากการเรียนรู้ และมีศักดิ์ศรีของการเป็นมนุษย์เป็นการเดินทางไปสู่วัฒนธรรม การเรียนรู้ใหม่ที่ครูและผู้เรียนเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน ครูรักเด็ก เด็กรักครู
10. การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอาจค่อยไต่บันไดก็ได้ ดังแผนภูมิที่ 5

แผนภูมิที่ 5 ลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ที่มา : กรมวิชาการโครงการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543 : 15

สรุป เป้าหมายแห่งการเรียนรู้ ต้องการให้ผู้เรียนมีลักษณะเก่ง ดี มีสุข คือ มีความรู้ ความสามารถดีคือ มีคุณธรรม จริยธรรม มีสุข คือ มีความสุขในการเรียน สุขกายและใจมีการเรียนรู้ ในสิ่งใหม่ๆ และประยุกต์นำมาใช้ การปฏิรูปการศึกษาเป็นความจำเป็นของประเทศเพื่อสร้าง คุณภาพของคนในชาติสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาจึงต้องมุ่งเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญจึงเป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา ตามแผนการพัฒนา การศึกษาชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2540 – 2544) ซึ่งเป็นแผนพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาคนและพัฒนา ชาติ ซึ่งเป็นความหวังและอนาคตของการพัฒนาคนและสังคม โดยกำหนดวิสัยทัศน์การศึกษาใหม่ เฉพาะอย่างยิ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จัดการเรียนรู้ด้วยตนเองเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รูปแบบการเรียนที่ หลากหลายและทุกส่วนของสังคม ตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน รัฐ เอกชน องค์กรเอกชน สื่อมวลชนมีส่วน ร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นในการจัดการศึกษาจึงมุ่งให้อิสระ และเสรีภาพแก่นักเรียนอย่างเต็มที่คำนึงถึงบทบาทของนักเรียนเป็นสำคัญซึ่งการเรียนรู้ย่อมเกิดจาก ความต้องการของผู้เรียน

ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

อนาวัทษ์ ปันเทียม (2540 : 27) การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหมายความว่า ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้เองโดยการ ค้น คิด วิเคราะห์ แล้วสรุปเป็นความรู้ใหม่แทนการบอกจากครูแบบดั้งเดิม ให้นักเรียนได้แก้ปัญหาที่ต้องใช้ความคิดอยู่เสมอ มีการฝึกสร้างหรือผลิตงานที่มีคุณค่าด้วยตนเอง และรู้จักประเมินความก้าวหน้าของตนเอง โดยประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียนนั้นต้องสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่นของนักเรียนด้วย

อดุลยศักดิ์ ดวงคำน้อย (2539 : 68) ได้กล่าวไว้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นเป็นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ต้องการแรงจูงใจและความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูกับนักเรียน ครูควรทำหน้าที่สอนไม่ใช่เข้าไปบอกความรู้เท่านั้น ตัวครูต้องเข้าไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งตัว ทุกส่วนของครูไม่ว่าจะเป็นร่างกาย จิตใจ พฤติกรรมการแสดงออก เทคนิควิธีรวมถึงความรู้สึก อารมณ์ของครู

นิตยา อุ่นท้าว (2545 : 18) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การกำหนดจุดหมาย สาระกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียน และการวัดผลที่มุ่งพัฒนา "คน" หรือ "ผู้เรียน" ให้เกิดการเรียนรู้เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน

จิไลพันธ์ นวลสิงห์ (2545 : 20) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนจากการจัดประมวลประสบการณ์ที่หลากหลายคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดกับนักเรียน และตอบสนองต่อการเรียนรู้ของนักเรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยนักเรียนมีโอกาสเลือกกิจกรรมที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง สรุปเป็นความรู้ใหม่และเกิดความภูมิใจต่อความสำเร็จของตน ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดสถานการณ์แหล่งความรู้ และสื่อที่เหมาะสมเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

กรมสามัญศึกษา (2540 : 36) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ว่าหมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เน้นให้นักเรียนคิดค้น สร้าง และสรุปความรู้ด้วยตนเอง นำข้อความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ได้

วันเพ็ญ จันทร์เจริญ (2542 : 129) ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า การเรียนการสอนด้วยวิธีการหรือเทคนิคการสอนใดๆ ที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ โดยครูเป็นผู้วางแผนเตรียมการในเนื้อหาในเรื่องที่จะเรียน กิจกรรมการเรียน สื่อการเรียน และการประเมินผลวัดผลการเรียนรู้รวมทั้งช่วยเหลือ ดูแล แนะนำ อำนวยความสะดวกต่างๆ ในระหว่างจัดประสบการณ์การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจะส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่เรียน จดจำได้

นานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างแท้จริง

กล่าวโดยสรุป การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดประสบการณ์โดยมีกระบวนการที่มุ่งให้เกิดการเรียนรู้ การคิดค้น การสร้างและการสรุปข้อความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เด็กที่ส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นสามารถแสดงออกได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังเป็นการกำหนดจุดหมาย สาระกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลที่มุ่งพัฒนา “ คน ” และ “ ชีวิต ” ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มความสามารถสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลช่วยให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นเพื่อนมนุษย์ ธรรมชาติและเทคโนโลยี ผู้เรียนได้ค้นคว้าทดลองฝึกปฏิบัติ แลกเปลี่ยนเรียนรู้จนค้นพบสาระสำคัญของบทเรียน ได้ฝึกคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์จินตนาการ และสามารถแสดงออกได้ชัดเจนมีเหตุผล

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและกระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 20) ได้กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานของกระบวนการเรียนการสอนซึ่งเป็นแนวคิดใหม่ของการเรียนรู้ไว้ว่าครูมีบทบาทปลูกฝังและเสริมแรงศิษย์ในทุกกิจกรรมให้ค้นพบคำตอบและแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมทั้งการทำงานเป็นกลุ่ม จัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม ความมีวินัย รับผิดชอบในการทำงาน ผู้เรียนมีโอกาสฝึกการประเมินและปรับปรุงตนเองยอมรับผู้อื่น สร้างจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองและเป็นพลโลก การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่เกิดขึ้นได้ในทุกระดับทั้งในตัวผู้เรียนและในห้องเรียนนอกเหนือไปจากห้องเรียนที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

1. แก่นแท้ของการเรียนการสอน คือ การเรียนรู้ของผู้เรียน
2. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกแห่งทุกเวลาต่อเนื่องกันยาวนานตลอดชีวิต
3. ศรัทธาเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่สุดของการเรียนรู้
4. รู้โดยผู้เรียน เรียนรู้การสัมผัสและสัมผัส

ประวิทย์ บึงสว่าง (2543 : 79-80) ร่วมคิดร่วมเขียนปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด ได้ให้ความหมายของการจัดกระบวนการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด ว่า การจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด โดยผู้เรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ได้คิดเองปฏิบัติเองและมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล หรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายจนสามารถความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้โดยครูเป็นผู้วางแผนร่วมกับผู้เรียนจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ กระตุ้น ทำท่ายให้กำลังใจและช่วยแก้ปัญหาหรือชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

กรมสามัญศึกษา (2540 : 31) ให้ความหมายของการเรียนรู้ในการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญว่า การเรียนรู้ในสถานการณ์จริงของแต่ละบุคคลจะไม่เหมือนกัน จึงต้องเอาผู้เรียนแต่ละคนเป็นตัวตั้ง ครูจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ กิจกรรมและการทำงาน อันนำไปสู่พัฒนาผู้เรียนครบทุกด้าน ทั้งทางกาย ทางจิตหรืออารมณ์ ทางสังคมและสติปัญญา ซึ่งรวมถึงการพัฒนาการทางจิตวิญญาณด้วย มนุษย์ต่างจากสัตว์ที่มีพัฒนาการทางจิตวิญญาณ (Spiritual Development) ความเป็นมนุษย์อยู่ที่การพัฒนาการทางจิตวิญญาณ วิกฤตการณ์ของมนุษย์เกิดจากทอดทิ้งมิติทางจิตวิญญาณเหลือแต่มิติทางวัตถุจึงพากันวิกฤตทั้งโลกการศึกษาสมัยใหม่ที่จะพามนุษย์รอดจากวิกฤตการณ์ต้องไปให้ถึงพัฒนาการทางจิตวิญญาณและจิตวิญญาณอยู่ในมนุษย์ การเรียนที่เอาชีวิตเป็นตัวตั้งจะทำให้ค้นพบมิติทางจิตวิญญาณรูปแบบหรือระดับของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ธวัช แก้วมณีชัย (2542 : 21-24) กล่าวถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับแนวคิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning หรือ Learner Independence) โดยมีหลักการสำคัญคือ ผู้เรียนเป็นผู้ให้ข้อมูลหรือเตรียมเนื้อหาเพื่อทำกิจกรรมในชั้นเรียนโดยใช้ประสบการณ์ ความรู้ และความชำนาญของผู้เรียนแต่ละคนเป็นฐาน Campbell และ Kryszewaka ได้เสนอรูปแบบหรือระดับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้ 3 ระดับคือ

1. Student-Centred Class รูปแบบนี้ครูจะมีบทบาทอยู่โดยเป็นผู้เตรียมเนื้อหา วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อทั้งหมด นักเรียนเป็นผู้ทำกิจกรรม โดยมีครูคอยดูแลกำกับ กิจกรรมในลักษณะนี้ส่วนมากเป็นกิจกรรมหมู่หรือคู่

2. Learner-based Teaching รูปแบบนี้ครูจะลดบทบาทลงโดยทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นหรือมอบหมายให้ผู้เรียนค้นคว้าเนื้อหาข้อมูลเรื่องที่จะเรียนหรือจัดทำสื่อการเรียนขึ้น โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์และความชำนาญพิเศษของผู้เรียน

3. Learn Independence หรือ Self-directed Learning เป็นรูปแบบที่ผู้เรียนเป็นอิสระจากชั้นเรียน ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษาจากสื่อที่จัดไว้ในห้องหรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง แล้วเลือกทำงานหรือฝึกปฏิบัติตามต้องการ ความสนใจและศักยภาพของตน โดยอาจศึกษาตามลำพัง หรือจับคู่กับเพื่อนก็ได้

กรมสามัญศึกษา (2542 : 10-13) กล่าวว่า บทบาทของครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เมื่อแนวโน้มของการเรียนการสอนเปลี่ยนไป บทบาทของผู้เรียนเด่นชัดยิ่งขึ้น บทบาทของครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับผู้เรียนจะต้องปรับเปลี่ยนจากเดิม จากบทบาทที่มีความสำคัญยิ่งในฐานะผู้บอกเล่าความรู้ทั้งหมดแก่ผู้เรียนมาเป็นบทบาทในการสนับสนุน

ส่งเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดความรู้มากที่สุด ดีที่สุด ได้ผลที่สุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ดังที่ เบรนนีสและจินนิส (Bennet Z1969,Cited in Brendes and Ginnis, 1986) ได้เปรียบเทียบบทบาทของครูรุ่นใหม่กับครูรุ่นเก่า (กรมสามัญศึกษา. 2542, หน้า 23) รายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบบทบาทของครูรุ่นใหม่กับครูรุ่นเก่า

ครูรุ่นใหม่ (Progressive)	ครูรุ่นเก่า (Traditional)
1. สอนผู้เรียนด้วยวิธีการบูรณาการเนื้อหา 2. แสดงบทบาทในฐานะผู้แนะนำ (Guide) ประสบการณ์ทางการศึกษา 3. กระตุ้นหรือรับบทบาท ความรู้สึกของผู้เรียน 4. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนของผู้เรียนหลักสูตร 5. ใช้เทคนิคการค้นพบด้วยตนเองของผู้เรียนเป็นกิจกรรมหลัก 6. มีการเสริมแรงหรือให้รางวัลมากกว่าการลงโทษมีการใช้แรงจูงใจภายใน 7. ไม่เคร่งครัดกับมาตรฐานทางวิชาการจนเกินไป 8. มีการทดสอบเล็กน้อย 9. มุ่งเน้นการทำงานเป็นกลุ่มแบบร่วมมือ 10. สอนโดยไม่ยึดติดกับห้องเรียน 11. มุ่งสร้างสรรค์ประสบการณ์ใหม่ให้ผู้เรียน 12. มุ่งเน้นความรู้ทางวิชาการและทักษะด้านจิตพิสัยเท่าเทียมกัน 13. มุ่งเน้นการประเมินกระบวนการเป็นสำคัญ	1. สอนแยกเนื้อหาวิชา 2. มีบทบาทในฐานะตัวแทนของเนื้อหาวิชา (Knowledge) 3. ละเลย เจาะเย้ยต่อบทบาทของผู้เรียน 4. นักเรียนไม่มีส่วนร่วมแม้แต่จะออกความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร 5. ใช้เทคนิคการเรียนโดยการท่องจำเป็นหลัก 6. มุ่งเน้นการให้รางวัลภายนอก เช่น ระดับผลการเรียน แรงจูงใจภายนอก 7. เคร่งครัดกับมาตรฐานทางวิชาการมาก 8. มีหลักทดสอบสม่ำเสมอเป็นระยะ ๆ 9. มุ่งเน้นการแข่งขัน 10. สอนในขอบเขตของห้องเรียน 11. เน้นย้ำประสบการณ์ใหม่เล็กน้อย 12. มุ่งเน้นความรู้ทางวิชาการเป็นสำคัญและความรู้สึกหรือทักษะด้านจิตพิสัย 1. ประเมินกระบวนการเล็กน้อย

ที่มา : กรมสามัญศึกษา (2542 : 23)

ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้งครูจะต้องมีบทบาทเตรียมการและดำเนินการต่าง ๆ ให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้บรรลุตามเป้าหมายแนวคิดของการเรียนการสอนแบบให้นักเรียนเป็นสำคัญตามแนวการสอนในหลักพุทธศาสนา

นวลจิตต์ เขาวงกตพิงษ์ และคณะ (2543 : 24) ครูต้องออกแบบกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนโดยตรงด้วยตัวของผู้เรียนเอง ตรงกับคำกล่าวที่ว่า ผู้ใดเรียนรู้ผู้นั้นรู้ และ

ผลที่เกิดกับนักเรียนนั้นนำไปสู่การพัฒนาให้นักเรียนได้อย่างเต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาในเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ.2537 หลักสำคัญของการเรียนการสอนแบบให้นักเรียนเป็นสำคัญ

กล่าวโดยสรุป การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่

1. มุ่งประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน
2. ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ
3. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
4. ผู้เรียนสามารถนำวิธีการเรียนไปใช้ในชีวิตรจริง
5. ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

วัฒนาพร กระจับทุภัก (2541 : 3 – 6) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้คำนึงถึงปรัชญาการศึกษาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้มีประสิทธิผลต่อผู้เรียนมากที่สุด ปรัชญาการศึกษาที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีดังนี้

1.ปรัชญาพิพัฒนนิยม (Prograssivism) การศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม อาชีพและสติปัญญา โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสนใจความถนัดและตามคุณลักษณะของผู้เรียนสิ่งที่เรียนควรเป็นประโยชน์สัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตประจำวันและสังคมของผู้เรียนให้มากที่สุดรวมทั้งส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน บทบาทครูคือ เตรียม แนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เข้าใจและเห็นจริงด้วยตนเอง ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีเมื่อได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและการทำงานร่วมกัน

2.

ปรัชญาปฏิรูปนิยม (Reconstructionism) การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อปรับปรุง พัฒนาและสร้างสรรค์สังคมใหม่ที่ดีและเหมาะสมกว่าขึ้นมา ครูต้องเป็นนักบุกเบิกเป็นนักแก้ปัญหา สนใจและใส่ใจในเรื่องของสังคมและปัญหาสังคมอย่างกว้างขวางและเอาจริงเอาจัง มีทักษะในการรวบรวมและสรุป วิเคราะห์ปัญหา มีความเป็นประชาธิปไตยเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมกันคิดพิจารณา เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกันได้รับการฝึกฝนให้รู้จักเทคนิคและวิธีการต่างๆ ที่จะทำให้ความเข้าใจและแก้ปัญหาของสังคมในแนวทางประชาธิปไตย

3. ปรัชญาอัตถิภาวะนิยม (Existentialism) การศึกษามุ่งให้คนมีอิสระภาพและมีความรับผิดชอบ ซึ่งสิ่งนี้จะเกิดได้ก็ต่อเมื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีสิทธิเสรีภาพที่จะเป็นผู้เลือกเอง ครูเป็นเพียงผู้กระตุ้นส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้เรียนมีโอกาสรู้จักตนเอง รู้เป้าหมายที่ตนต้องการและมีความ

รับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง

4.ปรัชญาการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์ (Buddhistic Philosophy of Education) การเรียนการสอนมุ่งให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือกระทำเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยจัดให้ผู้เรียนเรียนรู้เพื่อให้เกิดปัญญาด้วยกระบวนการของการรับรู้ข้อมูลต่างๆ อย่างหลากหลายหรือการคิดวิเคราะห์และการลงมือปฏิบัติจริงจัง ครูมีบทบาทเป็นผู้ให้การศึกษาหรือผู้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดปัญญาหรือเกิดการเรียนรู้และทำตนเป็นกัลยาณมิตร

จากปรัชญาการศึกษาดังกล่าวพบว่า การจัดการเรียนการสอนให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกเรียนตามความสนใจ ความสามารถและความถนัด รวมทั้งได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย ปัญญา จิตใจและสังคม โดยให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาคำตอบและสรุปความรู้ด้วยตนเองจากการศึกษาปฏิบัติครูต้องส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมและอำนวยความสะดวกให้คำแนะนำ

คำปรึกษากับผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปว่าเป้าหมายแห่งการเรียนรู้ ต้องการให้ผู้เรียนมีลักษณะ เก่ง ดี มีสุข เก่ง คือมีความรู้ ความสามารถ ดี คือมีคุณธรรม จริยธรรม มีสุข คือมีความสุขในการเรียน สุขกายและใจ ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญจึงเป็นกระบวนการสอนที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้คิดค้นสร้างและสรุปข้อความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างได้ผล การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ควรยึดหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

นิวัฒน์ วาศศิริศักดิ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติตามแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า การปฏิบัติตามแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมและ 8 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “ มาก ” โดยเรียงจากอันดับมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบร่วมมือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้กระบวนการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบนิรนัย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบอุปนัย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนอภิปราย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบโครงการ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบทดลอง ส่วนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบสำรวจความรู้สึก และการแก้ปัญหาความขัดแย้งมีการปฏิบัติอยู่ระดับปานกลาง โดยมีรายข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในแต่ละด้าน ดังนี้ ครูอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจในวิชาทดลอง นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือวางแผนโครงการ และนักเรียนทำการประเมินผล กิจกรรม หรือโครงการว่าบรรลุตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ นักเรียนเก็บเครื่องมือเมื่อเสร็จกิจกรรม และครูตกลงกับนักเรียนในลักษณะของวิธีเรียน นักเรียนได้ทบทวนความรู้เดิมและนักเรียนได้นำกฎเกณฑ์หรือข้อสรุปไปใช้แก้ปัญหาหรือแบบฝึกหัดอื่น ๆ ครูระบุในสิ่งที่จะสอนในแง่ของปัญหาเพื่อยั่วให้นักเรียนเกิดความสนใจและนักเรียนแสดงความคิดเห็นเพื่อแยกแยะสาเหตุและลำดับความสำคัญของปัญหานักเรียนวางแผนปฏิบัติและบันทึกการปฏิบัติงาน เพื่อรายงานและตรวจสอบความถูกต้องของทางเลือกและนักเรียนแสดงความคิดเห็นเพื่อแยกแยะสาเหตุและลำดับความสำคัญของปัญหา นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกลุ่มคำถามและสนับสนุนให้นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างตั้งใจ ครูฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่มและครูแนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกัน

ทิพวรรณ คนเชื้อ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพความเป็นผู้นำและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้มีบุคลิกภาพความเป็นผู้นำและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนปกติ นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้มีบุคลิกภาพความเป็นผู้นำและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

เรณูนวล จุจันทร์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูหมวดวิชาภาษาไทยและหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ โรงเรียนในสหวิทยา

เขตกรรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2543 พบว่า การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีการเตรียมการ มีการดำเนินการสอนที่ให้ผู้เรียนมีบทบาท มีส่วนร่วมได้ปฏิบัติจริงมากกว่าท่องจำ ครูและนักเรียนควรได้ร่วมมือกันในกระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการวัดผล เช่น ใช้แฟ้มสะสมงานเป็นเครื่องมือ ครูผู้สอนต้องเป็นผู้ทันสมัยเสมอ รู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สอนแก่จัดการเก่ง เป็นคนดี การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องให้สอดคล้องกับธรรมชาติของวิชา สภาพปัจจัยและสิ่งแวดล้อมได้แก่ บุคลากร อาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการ สื่อและวัสดุเพียงพอและเหมาะสม มีส่วนเอื้อต่อการดำเนินการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จ และมีการวัดผลประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

ศักดิ์ดา ทรัพย์ขวัญเมือง (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี วัดดูประสงคของการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานทั้ง 10 ด้าน คือ คุณภาพการจัดการเรียนการสอนพัฒนาบุคลากร กำกับติดตาม สนับสนุนให้กำลังใจ วิเคราะห์เนื้อหาจุดประสงค์การเรียนรู้ แผนการเรียนการสอน แหล่งวิทยาการ บรรยากาศทางกายภาพ สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลและการวิเคราะห์ความก้าวหน้า จะมีสภาพการบริหารงานมีการวางแผนงาน / โครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรตลอดจนการนิเทศติดตาม กับมีการสนับสนุนให้ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมต่อการเตรียมแผนการสอน บรรยากาศทางการเรียนรู้ แหล่งความรู้ สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล เพื่อการวิเคราะห์ความก้าวหน้าของผู้เรียนแต่สภาพการบริหารงานน้อย คือ การอบรมให้ความรู้ การสนับสนุน การนิเทศติดตาม การประเมินผลเพื่อให้เกิดการปรับปรุงแก้ไข ส่วนปัญหาการบริหารงานการจัดการเรียนการสอนพบว่า ระดับปัญหาทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง มีแนวโน้มไปทางมากและสอดคล้องกับสภาพของการบริหารงานน้อย

สุรพงษ์ เศรษฐภูภักดี (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2542 ของครู-อาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนจำนวน 157 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบบเป็นสัดส่วนจาก 10 โรงเรียนในอำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่นใน 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และด้านการประเมินผล การศึกษาค้นคว้าพบว่า ครู-อาจารย์โดยส่วนรวมและจำแนกตามประสบการณ์การสอน มีการดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีการจัดในแต่ละด้านที่ดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การประเมินผลสภาพที่แท้จริงจากแฟ้มสะสมงานของนักเรียน การให้ผู้เรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับบทเรียน และการประชาสัมพันธ์สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับ

การใช้หลักสูตรเผยแพร่แก่ครูให้ทราบโดยทั่วถึง

อดุลย์เดช ฐานะ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่ามีการปฏิบัติงานการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง อยู่ในระดับ “ มาก ” ทั้ง 4 ด้าน โดยมีข้อสังเกตว่า ด้านการจัดปัจจัยสนับสนุน กิจกรรม ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการนิเทศ ติดตามผลมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ณรงค์ เน้นอุดร (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามรูปแบบของ CIPPA Model ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2544 จากผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมครูที่ทำการสอนวิชาภาษาอังกฤษและครูที่สำเร็จการศึกษาตรงวิชาเอกมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามรูปแบบของ CIPPA Model อยู่ในระดับมาก ส่วนครูที่ทำการสอนที่มีประสบการณ์การสอน 1 – 5 ปี มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามรูปแบบของ CIPPA Model อยู่ในระดับปานกลาง

วิไลพันธ์ นวลสิงห์ (2545 : 20) ได้ศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข จัดกิจกรรมการเรียนรู้กับบุคคลอื่น จัดกิจกรรมจากการคิดและปฏิบัติจริง จัดกิจกรรมตามการเรียนรู้ของตนเอง และจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบองค์รวมโดยใช้กิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง บูรณาการวิชาต่างๆ ให้เข้ากับโครงงานหรือโครงการ

งานวิจัยต่างประเทศ

โคโนเลย์ (Conolay, 1977 : Dissertatration Abstracts International อ้างถึงใน ขจิตพรพรทองคำ, 2536 : 40) ได้ศึกษาผลการใช้แสดงบทบาทสมมติในการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาปีที่ 3,4 และ 5 จำนวน 142 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มใช้เวลาทดลอง 2 สัปดาห์ วันละ 30 นาทีทุกวันมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า การนำบทบาทสมมติมาเป็นองค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนมากกว่ากลุ่มควบคุมทำให้นักเรียนมีสังคมมีดีดีขึ้น และเปลี่ยนแปลงจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากขึ้น

โดกูและอดู-เมนซาห์ (Doku and Adu-Mensah, 1999 : 68) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพของการเรียนรู้วัฒนธรรมเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า คุณภาพของการเรียนรู้วัฒนธรรมเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ ความสามารถในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการเรียนรู้วัฒนธรรมเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่วนปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียน คือ สิ่งแวดล้อมและการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นปัจจัยทางตรงที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและความแตกต่างในการเรียนรู้วัฒนธรรม

ฮิวส์ตัน และโฮเวิร์ด (Houston and Howard, 1976 : 32-33) ได้สรุปผลการวิจัยโดยกล่าวถึงการสอนของครูที่มีสมรรถภาพควรมีคุณลักษณะดังนี้ คือมีความสามารถสนองความต้องการด้านอารมณ์ สังคม ร่างกายและสติปัญญาของผู้เรียนได้ มีความสามารถกำหนดจุดประสงค์ในการสอนตรงตามความต้องการของผู้เรียนมีความสามารถใช้วิธีสอนอย่างเหมาะสมกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ สามารถจัดรูปแบบของการสื่อความหมายในห้องเรียน ยอมรับคุณค่าของการสื่อความหมาย สามารถใช้แหล่งวิทยาการได้อย่างเหมาะสม ใช้และสร้างอุปกรณ์การสอนตรงตามจุดประสงค์การสอน และสามารถนำผลการสอนที่เกิดขึ้นมาพัฒนาปรับปรุงการสอนใหม่

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีจุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้มีบทบาทในการเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในวิชาต่างๆ มากยิ่งขึ้นให้เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงทั้งด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ รวมทั้งด้านคุณธรรมและด้านคุณค่าต่อตนเองและสังคม มีการเรียนรู้ที่เก่ง ดีและมีความสุข สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีการเตรียมการ มีการดำเนินการสอนที่ผู้เรียนมีบทบาท มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงได้มากกว่าการท่องจำ ครูและนักเรียนควรร่วมมือกันในกระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการวัดผล เช่น ใช้แฟ้มสะสมงานเป็นเครื่องมือ ครูผู้สอนต้องเป็นคนทันสมัยอยู่เสมอ รู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สอนเก่ง จัดการเก่ง เป็นคนดีอีกทั้งยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ตรงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ดังมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 จำนวน 3,555 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) จากจำนวนประชากร 3,555 คน เมื่อกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 359 คน จากสูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{(1 + N)e^2} \quad \text{เมื่อระดับมีนัยสำคัญที่ 0.05}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	ขนาดประชากร
	e	แทน	ความคลาดเคลื่อนเท่าที่ยอมรับได้ (0.05)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลเป็นแบบเลือกตอบ เพื่อใช้ในการสอบถามข้อมูล ได้แก่ เพศ, อายุ, สถานภาพ, วุฒิการศึกษา (ทางครู), ตำแหน่งหน้าที่การงาน, รายได้ / เดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดระดับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในค่าความแปรปรวนของคะแนนแบบทดสอบทั้งหมดแบบ 5 ตัวเลือก Likert scale คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อยและน้อยที่สุด 2 รายการได้แก่

ระดับสภาพการจัดการเรียนการสอน

ระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอน

ระดับสภาพมากที่สุด 5

ระดับปัญหามากที่สุด 5

ระดับสภาพมาก 4

ระดับปัญหามาก 4

ระดับสภาพปานกลาง 3

ระดับปัญหาปานกลาง 3

ระดับสภาพน้อย 2

ระดับปัญหาน้อย 2

ระดับสภาพน้อยที่สุด 1

ระดับปัญหาน้อยที่สุด 1

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแบบสอบถามแบบ
ตรวจสอบรายการ และปลายเปิด

2. วิธีสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้นเองโดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1. ศึกษาทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่อง การจัดการเรียนการ

สอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2. ศึกษาวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดและสมมติฐานการวิจัย

2.3. นิยามตัวแปรเพื่อสร้างแบบสอบถาม

2.4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

2.5. นำแบบสอบถามที่ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิง

เนื้อหา (Content Validity) 5 ท่าน

2.6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาไปทดลองใช้กับกลุ่ม

ครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โรงเรียนศรีวิกรม์ เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของ

แบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรคำนวณความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach's Alpha

Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.95 ดังสูตรครอนบาค (1970 : 124)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum Si^2}{st^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

N แทน จำนวนข้อคำถาม

$\sum Si^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

st^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนแบบทดสอบทั้งหมด

2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีดังนี้

1. ขอลงหนังสือจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ถึงผู้บริหาร เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่สุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างง่าย
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือพร้อมแบบสอบถามไปส่งให้ โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ด้วยตนเอง และขอความร่วมมือจากโรงเรียนในการแจก และรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนเมื่อเวลาผ่านไป 2 สัปดาห์
3. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากแจกแบบสอบถาม 1 -2 สัปดาห์ ได้รับกลับคืน 359 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ การคำนวณค่าร้อยละและระดับปัญหาของครูผู้สอนที่ใช้ผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3
2. โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย
3. ใช้การทดสอบแบบ t (t-test) เพื่อทดสอบระดับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

$$1. \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

X	แทน	คะแนน
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
N	แทน	จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง

$$2. \quad SD = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum$	แทน	การให้รวมกัน
X	แทน	คะแนน
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
N	แทน	จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง

3. เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

สำหรับเกณฑ์ การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์การแบ่งช่วงชั้นเท่ากัน (บุญชม ศรีสะอาด, 2532 : 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับสภาพหรือระดับปัญหา	
4.50 – 5.00	หมายถึง	มีมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มีมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	มีปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	มีน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	มีน้อยที่สุด

$$4. \quad t\text{-test} = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2. ระดับสภาพปัญหาของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ตอนที่ 3. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 4. ทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1. ข้อมูลพื้นฐานของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ระดับประถมศึกษา รายละเอียดทั้งหมดดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ข้อมูลส่วนบุคคลของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมพมหนคร เขต 3

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (n=359)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	88	24.51
- หญิง	271	75.49
รวม	359	100.00
2. อายุ		
- น้อยกว่า 25 ปี	30	8.36
- 26 – 30 ปี	127	35.38
- 31 – 35 ปี	45	12.53
- 36 – 40 ปี	51	14.21
- มากกว่า 40 ปี	106	29.52
รวม	359	100.00
3. สถานภาพสมรส		
- โสด	185	51.50
- สมรส	172	47.90
- อื่น ๆ	2	0.60
รวม	359	100.00
4. การจบวุฒิต่างครุ		
- จบวุฒิต่างครุ	211	58.77
- ไม่ได้จบวุฒิต่างครุ	148	41.23
รวม	359	100.00
5. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน		
- หัวหน้ากลุ่มสาระ	39	10.87
- ครูประจำชั้น	253	70.47
- ครูพิเศษ	67	18.66
รวม	359	100.00

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (n=359)	ร้อยละ
6. รายได้ต่อเดือน		
- ต่ำกว่า 10,000 บาท	186	51.81
- 10,000 – 15,000 บาท	133	37.10
- 15,001 – 20,000 บาท	33	9.20
- 20,001 – 25,000 บาท	6	1.67
- 25,001 – 30,000 บาท	1	0.22
- มากกว่า 30,000 บาท	0	0.00
รวม	359	100.00

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 271 คน คิดเป็นร้อยละ 75.49 มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 26 – 30 ปี จำนวน 127 คิดเป็นร้อยละ 35.38 สถานภาพโสด จำนวน 185 คิดเป็นร้อยละ 51.50 จบวุฒิมหาวิทยาลัยจำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 58.77 ตำแหน่งเป็นครูประจำชั้นจำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 70.47 และมีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน จำนวน 186 คิดเป็นร้อยละ 51.81 ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตอนที่ 2. ระดับสภาพ ปัญหาการจัดการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รายละเอียดทั้งหมดดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 จำแนกเป็น รายด้าน

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับสภาพการจัดการเรียนการสอน	อันดับ
1. การพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ	4.06	0.66	มาก	3
2. การพัฒนาตนเองในด้านค้นหาความรู้ด้วยตนเอง	4.03	0.72	มาก	5
3. การพัฒนาด้านการดำรงชีวิต	4.08	0.63	มาก	2
4. การพัฒนาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหา	4.12	0.57	มาก	1
5. การพัฒนาฝึกปฏิบัติ คิดวิเคราะห์	4.05	0.72	มาก	4
รวม	4.07	0.65	มาก	

ครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าระดับสภาพการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและการมีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือการพัฒนาด้านการดำรงชีวิต การพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ การพัฒนาฝึกปฏิบัติคิดวิเคราะห์ และการพัฒนาตนเองในด้านค้นหาความรู้ด้วยตนเองตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ระดับประถมศึกษาจำแนกเป็นรายด้าน

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอน	อันดับ
1. การพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ	3.28	0.70	ปานกลาง	3
2. การพัฒนาตนเองในด้านค้นหาความรู้ด้วยตนเอง	3.31	0.82	ปานกลาง	5
3. การพัฒนาด้านการดำรงชีวิต	3.24	1.00	ปานกลาง	2
4. การพัฒนาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหา	3.31	0.52	ปานกลาง	1
5. การพัฒนาฝึกปฏิบัติ คิดวิเคราะห์	3.31	0.62	ปานกลาง	4
รวม	3.29	0.73	ปานกลาง	

สำหรับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.73 โดยปัญหาด้านการพัฒนาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหา มีระดับมากที่สุดอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ปัญหาด้านการพัฒนาการดำรงชีวิต การพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ การพัฒนาฝึกปฏิบัติคิดวิเคราะห์ และการพัฒนาตนเองในด้านการค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 7

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตาม คักยภาพ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใน โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมหนนนคร เขต 3 จำแนกเป็นรายด้าน

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ	อันดับ
1. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาศักยภาพเท่าเทียมกัน	3.97	0.77	มาก	5
2. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง	4.06	0.41	มาก	3
3. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ และมีวินัยในการทำงาน	4.02	0.66	มาก	4
4. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้	4.10	0.77	มาก	2
5. การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม	3.95	0.72	มาก	6
6. การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญตามความต้องการ และ ความสนใจของผู้เรียนในแต่ละคน	3.94	0.41	มาก	7
7. การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม และ ค่านิยมที่ดีตามศักยภาพ	4.38	0.31	มาก	1
รวม	4.06	0.58	มาก	

ครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมหนนนคร เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพการจัดการเรียนการ

วิทยานิพนธ์

สอนด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่าระดับสภาพการเรียนการสอนด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญมากที่สุด ดังรายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ระดับประถมศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ	อันดับ
1. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาศักยภาพเท่าเทียมกัน	3.38	0.86	ปานกลาง	2
2. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง	3.39	0.90	ปานกลาง	1
3. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ และมีวินัยในการทำงาน	3.33	0.82	ปานกลาง	3
4. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้	3.29	0.79	ปานกลาง	4
5. การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม	3.17	0.77	ปานกลาง	6
6. การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญตามความต้องการ และ ความสนใจของผู้เรียนในแต่ละคน	3.16	0.76	ปานกลาง	7

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ	อันดับ
7. การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้ เรียนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม และ ค่านิยมที่ดีตามศักยภาพ	3.28	0.84	ปานกลาง	5
รวม	3.28	0.82	ปานกลาง	

สำหรับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.82 และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่าระดับปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่องมีระดับปัญหามากที่สุด ดังรายละเอียดในตารางที่ 9

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาตนเองในด้าน ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาตนเองในด้านค้นหาความรู้ด้วยตนเองของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 จำแนกรายข้อ

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาตนเองในด้านค้นหาความรู้ด้วยตนเอง	อันดับ
1. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถค้นหาข้อมูลได้ด้วยตนเอง	4.02	0.84	มาก	4
2. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง	4.18	0.80	มาก	1
3. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถมีความรู้ ความเข้าใจในทักษะการปฏิบัติ	3.91	0.88	มาก	6
4. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.05	0.85	มาก	3
5. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนอย่างมีความสุข และมีกปฏิบัติ	4.01	0.81	มาก	5
6. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ รักการเรียนรู้ ช่างสังเกตและพัฒนาตนเองเสมอ	4.11	0.71	มาก	2
7. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด และมีความชัดเจนในเนื้อหา	3.89	0.84	มาก	7
รวม	4.03	0.83	มาก	

ครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็น เกี่ยวกับระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาตนเองในด้านค้นหาความรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83 และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่าระดับสภาพการเรียนการสอนด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงมีความสำคัญมากที่สุด ดังรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาตนเองในด้านค้นหาความรู้ด้วยตนเองของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 จำแนกเป็นรายข้อ

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ	อันดับ
1. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถค้นหาข้อมูลได้ด้วยตนเอง	3.57	0.83	มาก	1
2. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง	3.48	0.85	ปานกลาง	2
3. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถมีความรู้ ความเข้าใจในทักษะการปฏิบัติ	3.25	0.85	ปานกลาง	5
	3.22	0.77	ปานกลาง	6
4. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.07	0.73	ปานกลาง	7
5. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนอย่างมีความสุข และฝึกปฏิบัติให้เกิดความคล่องแคล่ว	3.29	0.78	ปานกลาง	3
6. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ รักการเรียนรู้ ข้างสังเกตและพัฒนาตนเองเสมอ			ปานกลาง	
7. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด และมีความชัดเจนในเนื้อหา	3.28	0.81		
รวม	3.31	0.80	ปานกลาง	

สำหรับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ

ระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาตนเองในด้านค้นหาความรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่าระดับปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถค้นหาข้อมูลได้ด้วยตนเองระดับปัญหามากที่สุด ดังรายละเอียดในตารางที่ 11

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิต

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิตของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 จำแนกเป็นรายข้อ

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิต	อันดับ
1. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต	4.07	0.80	มาก	6
2. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นในความดี มีค่านิยม มีจริยธรรม และคุณธรรม	4.06	0.76	มาก	7
3. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.80	0.99	มาก	9
4. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นกลุ่มและแก้ไขปัญหาในการทำงานได้	4.09	0.88	มาก	4
5. การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ มีความสุขในการเรียน	4.19	0.79	มาก	2
6. การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้	4.09	0.90	มาก	1

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิต	อันดับ
เรียนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคม				
7. การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีสุขภาพและบุคลิกภาพดี อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	4.18	0.78	มาก	3
8. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถศึกษาต่อในระดับสูง ขึ้นไปตามที่ตนคาดหวัง	4.04	0.87	มาก	8
9. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีสติปัญญาบน พื้นฐานของความเป็นไทย	4.20	0.84	มาก	1
รวม	4.08	0.63	มาก	

ครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิตอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63 และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่าระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิตเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีสติปัญญาบนพื้นฐานของความเป็นไทยมีความสำคัญมากที่สุด ดังรายละเอียดในตารางที่ 12

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิตของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิต	อันดับ
1. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต	3.23	0.83	ปานกลาง	4
2. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นในความดี มีค่านิยม มีจริยธรรม และคุณธรรม	3.23	0.90	ปานกลาง	4
3. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.36	0.80	ปานกลาง	1
4. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นกลุ่มและแก้ไขปัญหาในการทำงานได้	3.25	0.80	ปานกลาง	2
5. การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ มีความสุขในการเรียน	3.21	0.85	ปานกลาง	7
6. การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคม	3.17	0.90	ปานกลาง	9
7. การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีสุขภาพและบุคลิกภาพดี อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	3.20	0.90	ปานกลาง	8
8. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปตามที่ตนคาดหวัง	3.23	0.87	ปานกลาง	4
9. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีสติปัญญามั่นพื้นฐานของความเป็นไทย	3.24	0.84	ปานกลาง	3
รวม	3.24	0.85	ปานกลาง	

สำหรับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.85 และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่าระดับปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมีระดับปัญหามากที่สุด ดังรายละเอียดในตารางที่ 13

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหา

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหาของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 จำแนกเป็นรายชื่อ

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหา	อันดับ
1. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.28	0.77	มาก	1
2. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก	4.25	0.76	มาก	2
3. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมั่นและสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้	4.01	0.87	มาก	4
4. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสาร ติดต่อกับผู้อื่นได้	4.10	0.83	มาก	3
5. การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต	3.97	0.86	มาก	5
รวม	4.12	0.57	มาก	

ครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหาอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57 และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่าระดับสภาพการเรียนการสอนด้านการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีความสำคัญมากที่สุด ดังรายละเอียดในตารางที่ 14

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหาของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 จำแนกเป็นรายข้อ

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิต	อันดับ
1. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.28	0.70	ปานกลาง	5
2. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก	3.29	0.82	ปานกลาง	4
3. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมั่นและสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้	3.34	0.93	ปานกลาง	1
4. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสาร ติดต่อกับผู้อื่นได้	3.32	0.52	ปานกลาง	3
5. การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต	3.34	0.62	ปานกลาง	1
รวม	3.31	0.71	ปานกลาง	

สำหรับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการเรียน

การสอนด้านการพัฒนาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่าระดับปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ และปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตมีระดับปัญหามากที่สุด ดังรายละเอียดในตารางที่ 15

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตาม ศักยภาพ

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาฝึกปฏิบัติคิดวิเคราะห์ของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 3 จำแนกเป็นรายชื่อ

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาฝึกปฏิบัติคิดวิเคราะห์	อันดับ
1. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน	4.04	0.87	มาก	5
2. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหาที่เรียน	4.06	0.88	มาก	3
3. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการวิจารณ์อย่างมีเหตุผล	4.09	0.86	มาก	2
4. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้	3.95	0.92	มาก	7
5. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีทักษะการจัดการ สามารถใช้และพัฒนาเทคโนโลยีได้	4.06	0.97	มาก	3
6. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมาองปัญหาและแก้ปัญหาเป็น	3.99	0.83	มาก	6
7. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.17	0.88	มาก	1
รวม	4.06	0.66	มาก	

ครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการฝึกปฏิบัติคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่าระดับสภาพการเรียนการสอนด้านการพัฒนาฝึกปฏิบัติคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเองมีความสำคัญมากที่สุด ดังรายละเอียดในตารางที่ 16

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาฝึกปฏิบัติคิดวิเคราะห์ของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 – 2 จำแนกเป็นรายข้อ

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาฝึกปฏิบัติคิดวิเคราะห์	อันดับ
1. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน	3.35	0.83	ปานกลาง	1
2. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหาที่เรียน	3.32	0.85	ปานกลาง	3
3. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการวิจารณ์อย่างมีเหตุผล	3.26	0.85	ปานกลาง	7
4. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกชั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้	3.30	0.77	ปานกลาง	4
5. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีทักษะการจัดการ สามารถใช้และพัฒนาเทคโนโลยีได้	3.34	0.73	ปานกลาง	2
6. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมาองปัญหาและแก้ปัญหาเป็น	3.28	0.78	ปานกลาง	6
7. การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง	3.30	0.81	ปานกลาง	4
รวม	3.31	0.80	ปานกลาง	

สำหรับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาฝึกปฏิบัติวิเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่าระดับปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกัน และกัน มีระดับปัญหามากที่สุด ดังรายละเอียดในตารางที่ 17

ปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 3

ตารางที่ 18 จำนวนและอันดับของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ปัญหา	จำนวนผู้ เห็นด้วย	ร้อยละ (เทียบกับผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด)	อันดับ
หลักสูตรที่จัดให้ทำการสอนไม่เอื้อต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	163	46.7	5
เวลาที่จัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ	138	39.5	6
สื่อที่ใช้มีไม่เพียงพอ	214	61.3	1
งบประมาณสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ	199	57.0	3
การเรียนการสอนขาดการนิเทศก์อย่างเหมาะสม	125	35.8	8
การเรียนสอน ครูไม่ได้ปรึกษา - หารือกัน	126	36.1	7
นักเรียนที่เรียนในชั้นมีศักยภาพ การเรียนรู้ที่แตกต่างกันมาก	202	57.9	2
ผู้ปกครองไม่เข้าใจบทบาทของตน จึงไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร	182	52.1	4

ครูผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ สื่อที่ใช้มีไม่เพียงพอ รองลงมาคือ นักเรียนที่เรียนในชั้นมีศักยภาพแตกต่างกันมาก และงบประมาณสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอเป็นลำดับสุดท้าย รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 19 จำนวนและอันดับของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ปัญหา	จำนวนผู้เห็นด้วย	ร้อยละ (เทียบกับผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด)	อันดับ
โรงเรียนควรนำนักเรียนออกไปศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้เพื่อนำมาปฏิบัติงาน	270	77.43	2
โรงเรียนควรเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่นักเรียน	269	77.10	3
โรงเรียนควรให้นักเรียนทำโครงงานที่ตนสนใจ	221	63.32	6
โรงเรียนควรส่งเสริมนักเรียนให้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน	271	77.71	1
โรงเรียนควรส่งครูไปดูงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ	168	70.59	4
โรงเรียนควรแลกเปลี่ยนครูกับโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	232	48.13	7
โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	9	66.55	5

ครูผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีความเห็นว่าสิ่งที่โรงเรียนควรพัฒนามากที่สุด 3 อันดับแรก คือโรงเรียนควรส่งเสริมนักเรียนให้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน โรงเรียนควรนำนักเรียนออกไปศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้เพื่อนำมาปฏิบัติงาน และโรงเรียนควรเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่นักเรียน ตามลำดับ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 19

การทดสอบสมมติฐาน

ในการวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างครู กับผู้ไม่จบวุฒิต่างครูแตกต่างกัน
2. ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างครู กับผู้ไม่จบวุฒิต่างครูแตกต่างกัน
3. สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างครู เพศหญิง และเพศชายแตกต่างกัน
4. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างครู เพศหญิง และเพศชายแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1 สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ
ครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างกัน กับผู้ไม่จบวุฒิต่างกัน

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ
ครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างกัน กับผู้ไม่จบวุฒิต่างกัน

รายการ	ผู้จบวุฒิต่างกัน (n = 211)		ผู้ไม่จบวุฒิต่างกัน (n = 148)		t - value	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. การพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ	4.17	0.55	3.98	0.72	2.64	0.009
2. การพัฒนาตนเองในด้านค้นหา ความรู้ด้วยตนเอง	4.19	0.62	3.91	0.77	3.68	0.000
3. การพัฒนาด้านการดำรงชีวิต	4.20	0.58	3.99	0.65	3.06	0.002
4. การพัฒนาด้านความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและ การแก้ปัญหา	4.22	0.50	4.05	0.61	2.63	0.009
5. การพัฒนาฝึกปฏิบัติ คิดวิเคราะห์	4.19	0.59	3.95	0.78	3.19	0.002
รวม	4.19	0.51	3.97	0.53	3.86	0.000

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยตัวสถิติ t- test พบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนที่
 เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างกัน กับผู้ไม่จบวุฒิต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 3.86$, $p = 0.000$) และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านแล้วพบว่าทุก ๆ ด้านจะให้
 ข้อมูลเหมือนกับข้อมูลในภาพรวม รายละเอียดดังตารางที่ 20

สมมติฐานที่ 2 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างกัน กับผู้ไม่จบวุฒิต่างกัน

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างกัน กับผู้ไม่จบวุฒิต่างกัน

รายการ	ผู้จบวุฒิต่างกัน (n = 211)		ผู้ไม่จบวุฒิต่างกัน (n = 148)		t - value	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. การพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ	3.33	0.54	3.25	0.70	0.40	0.69
2. การพัฒนาตนเองในด้านค้นหาความรู้ด้วยตนเอง	3.33	0.45	3.29	0.72	0.15	0.88
3. การพัฒนาด้านการดำรงชีวิต	3.21	0.72	3.25	0.73	-0.21	0.84
4. การพัฒนาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหา	3.30	0.72	3.32	0.52	-0.10	0.93
5. การพัฒนาฝึกปฏิบัติ คิดวิเคราะห์	3.23	0.41	3.36	0.62	-0.61	0.55
รวม	3.28	0.56	3.29	0.65	-0.09	0.93

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยตัวสถิติ t- test พบว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างกัน กับผู้ไม่จบวุฒิต่างกันไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($t = -0.09$, $p = 0.93$) และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านแล้วพบว่าทุก ๆ ด้านจะให้ข้อสรุปเหมือนกับข้อสรุปในภาพรวม รายละเอียดดังตารางที่ 21

สมมติฐานที่ 3 สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างๆ เพศชายกับเพศหญิงแตกต่างกัน

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างๆ จำแนกตามเพศ

รายการ	ชาย (n = 211)		หญิง (n = 148)		t - value	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. การพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ	3.99	0.62	3.99	0.74	0.03	0.977
2. การพัฒนาตนเองในด้านค้นหาความรู้ด้วยตนเอง	3.99	0.65	3.89	0.79	0.67	0.505
3. การพัฒนาด้านการดำรงชีวิต	3.96	0.63	4.00	0.66	-0.35	0.725
4. การพัฒนาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหา	4.03	0.61	4.06	0.62	-0.28	0.782
5. การพัฒนาฝึกปฏิบัติ คิดวิเคราะห์	3.96	0.58	3.95	0.82	0.04	0.965
รวม	3.98	0.57	3.98	0.53	0.06	0.955

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยตัวสถิติ t- test พบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างๆ เพศชายกับเพศหญิงไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($t = 0.06$, $p = 0.955$) และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านแล้วพบว่าทุก ๆ ด้านจะให้ข้อสรุปเหมือนกับข้อสรุปในภาพรวม รายละเอียดดังตารางที่ 22

สมมติฐานที่ 4 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ
ครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างครุ เพศชายกับเพศหญิงแตกต่างกัน

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ
ครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างครุ จำแนกตามเพศ

รายการ	ชาย (n = 88)		หญิง (n = 271)		t - value	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. การพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ	2.87	0.35	3.34	0.36	-1.18	0.240
2. การพัฒนาตนเองในด้านค้นหา ความรู้ด้วยตนเอง	2.71	0.50	3.42	0.40	-1.47	0.143
3. การพัฒนาด้านการดำรงชีวิต	2.58	0.80	3.40	0.49	-1.89	0.060
4. การพัฒนาด้านความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและ การแก้ปัญหา	2.81	0.42	3.44	0.49	-1.43	0.155
5. การพัฒนาฝึกปฏิบัติ คิดวิเคราะห์	2.77	0.62	3.50	0.77	-1.60	0.112
รวม	2.73	0.54	3.42	0.50	-1.64	0.104

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยตัวสถิติ t- test พบว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างครุ เพศชายกับเพศหญิงไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ
.05 (t = -1.64 , p = 0.104) และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านแล้วพบว่าทุก ๆ ด้านจะให้ข้อสรุปเหมือนกับ
ข้อสรุปในภาพรวม รายละเอียดดังตารางที่ 23

บทที่ 5

สรุป ผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ผู้วิจัยได้ทำศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวคิด สมมติฐานการวิจัย และได้สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เมื่อแบบสอบถามผ่านการทดสอบความเชื่อถือได้แล้ว ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 359 ตัวอย่าง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติเพื่อหาผลสรุปของการวิจัยครั้งนี้

สรุปผลการวิจัย

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ครูผู้สอนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 271 คน คิดเป็นร้อยละ 75.49 มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 26 – 30 ปี จำนวน 127 คิดเป็นร้อยละ 35.38 สถานภาพโสด จำนวน 185 คิดเป็นร้อยละ 51.50 จบวุฒิต่างครุจำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 58.77 มีตำแหน่งเป็นครูประจำชั้นจำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 70.47 และมีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน จำนวน 186 คิดเป็นร้อยละ 51.81

การศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 โดยเห็นด้วยมากในทุกด้าน และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าระดับสภาพการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหาเป็นอันดับหนึ่งรองลงมาคือการพัฒนาด้านการดำรงชีวิต และการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพเป็นลำดับ

สำหรับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

เขต 3 เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.73 โดยปัญหาด้านพัฒนาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหา มีระดับมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ปัญหาด้านการพัฒนาการดำรงชีวิต และปัญหาด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพเป็นลำดับ

เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ระดับสภาพจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าระดับสภาพจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียน, ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง, ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ และมีวินัยในการทำงาน, ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาศักยภาพเท่าเทียมกัน, ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม, ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญตามความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนในแต่ละคนเป็นอันดับสุดท้าย

ระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.82 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าระดับปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง มีระดับปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาศักยภาพเท่าเทียมกัน, ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ และมีวินัยในการทำงาน, ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียน, ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีตามศักยภาพ, ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม, ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนให้เกิดความชำนาญตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียนในแต่ละคนเป็นอันดับสุดท้าย

ระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาตนเองในด้านค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็น เกี่ยวกับระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาตนเองในด้านค้นหาความรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าระดับสภาพการเรียนการสอนด้านการพัฒนาการเรียนรู้อตามศักยภาพเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงมีระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ ผู้เรียนเกิดความสนใจ รักการเรียนรู้ซึ่งสังเกตและพัฒนาตนเองเสมอ และด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่องตามลำดับ

ระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาตนเองในด้านค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็น เกี่ยวกับระดับปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาตนเองในด้านค้นหาความรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าระดับปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถค้นหาข้อมูลได้ด้วยตนเองอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ รักการเรียนรู้ซึ่งสังเกตและพัฒนาตนเองเสมอ ตามลำดับ

ระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิตของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิตอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าระดับสภาพการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิตเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นคนดีมี สติปัญญานบนพื้นฐานของความเป็นไทยมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ มีความสุขในการเรียน และด้านการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีสุขภาพและบุคลิกภาพดีอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขตามลำดับ ระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิตสำหรับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.85 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าระดับปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมีระดับปัญหามากที่สุดรองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นกลุ่มและแก้ไขปัญหาในการทำงานได้ และด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีสติปัญญานบนพื้นฐานของความเป็นไทยตามลำดับ

ระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ กล้าแสดงออก และการแก้ปัญหาครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหาอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก และ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสาร ติดต่อกับผู้อื่นได้ตามลำดับ

ระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหาของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าระดับปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ และปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตมีระดับปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสาร ติดต่อกับผู้อื่นได้

ระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาฝึกปฏิบัติคิดวิเคราะห์ครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาฝึกปฏิบัติคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาฝึกปฏิบัติคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเองมีความสำคัญมากที่สุดรองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการวิจารณ์อย่างมีเหตุผล และ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหาที่เรียน และด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีทักษะการจัดการ สามารถใช้และพัฒนาเทคโนโลยีได้ตามลำดับ

ระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาฝึกปฏิบัติคิดวิเคราะห์ของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาฝึกปฏิบัติคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าระดับปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันมีระดับปัญหามากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ ผู้เรียนมีทักษะการจัดการสามารถใช้และพัฒนาเทคโนโลยีได้ และด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น ต่อเนื้อหาที่เรียนตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปรายดังนี้

การศึกษาสภาพการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 โดยภาพรวมพบว่า สภาพการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 3 อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและแก้ปัญหา รองลงมาคือ การพัฒนาตนเองในด้านคันคว้าหาความรู้ การพัฒนาด้านการศึกษาและแก้ปัญหาเฉพาะด้าน ส่วนด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิตเป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งสอดคล้องสำนักงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541) พบว่า นักเรียนได้ฝึกค้นคว้ารวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ฝึกคิดอย่างหลากหลาย กล้าแสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล

การศึกษาปัญหาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 โดยภาพรวมพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 อยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลางมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและแก้ปัญหา รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิต ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ ด้านการพัฒนาฝึกปฏิบัติคิดวิเคราะห์ และด้านการพัฒนาตนเองในด้านคันหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นอันดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาถึงการศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 เป็นรายด้าน จึงนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาการเรียนรู้อยู่ตามศักยภาพเฉพาะด้าน พบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ของครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ในด้านการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีตามศักยภาพ การกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ในด้านของปัญหาการพัฒนาการเรียนรู้อยู่ตามศักยภาพเฉพาะด้านพบว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาศักยภาพเท่าเทียมกัน การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและมีวินัยในการทำงาน ปัญหาจากการประกาศให้ใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ทำให้ไทยเรามี การปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ เดโช เสวนา นนท์ (2541 : 113) กล่าวว่า กลุ่มนักการศึกษาและนักพัฒนาเรียกรัฐธรรมนูญฉบับนี้ว่า รัฐธรรมนูญฉบับการศึกษา ทั้งนี้เพราะให้ความสำคัญในเรื่องของการศึกษาไว้อย่างกว้างขวางและจัดให้อยู่ในลำดับที่สูง มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดยตรง ในหมวดที่ 4 มาตราที่ 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

2. ด้านการพัฒนาตนเองในด้านการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองเฉพาะด้าน พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ของครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ในด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ รักการเรียนรู้ ข้างสังเกตและพัฒนาตนเองเสมอ สามารถพัฒนาตนเองให้มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง ในด้านปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านพัฒนาตนเองในด้านค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับปานกลาง โดยในด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถค้นหาข้อมูลได้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เกิดความสนใจรักการเรียนรู้ข้างสังเกตและพัฒนาตนเองเสมอ ซึ่งสอดคล้องสำนักงานการวิจัยของสำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541) พบว่า นักเรียนได้ฝึกค้นคว้ารวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ฝึกคิดอย่าง

หลากหลาย กล้าแสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล โดยสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในหมวดที่ 4 มาตราที่ 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

3. ด้านการพัฒนาด้านการดำรงชีวิตเฉพาะด้าน พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ของครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ในด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีสติปัญญาบนพื้นฐานของความเป็นไทย ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน สามารถทำงานเป็น กลุ่มหรือหมู่คณะและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคม ปัญหาด้านการดำรงชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถทำงานกลุ่มและแก้ไขปัญหาในการทำงานได้ เป็นคนดีมีสติปัญญาบนพื้นฐานของความเป็นไทย โดยสอดคล้องกับ บันลือศักดิ์ จำนง (2542 : 13) กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูคอยให้การช่วยเหลือทางด้านกระตุ้น ท้าทายให้เด็กคิดเป็นกลุ่ม ในที่สุดเด็กจะเกิดความคิดรวบยอดในเนื้อหา สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาต่อไปได้ เพราะการที่เด็กสามารถค้นพบด้วยตนเอง จะส่งผลต่อการสร้างความรู้ที่ถาวร เด็กเป็นเด็กที่คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มองไกลและใฝ่รู้

4. ด้านการพัฒนาตนเองในด้านการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กล้าแสดงออกและการแก้ปัญหาเฉพาะด้าน พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ของครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ในด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กล้าแสดงออกและสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ ปัญหาด้านการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กล้าแสดงออกและแก้ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นและแก้ปัญหาเฉพาะได้ มีความสามารถในการตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตอีกทั้งยังสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้โดยสอดคล้องกับโดยสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในหมวดที่ 1 มาตราที่ 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการ

ประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานโครงการพิเศษ (2544 : 1) กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์ สูงสุดแก่ผู้เรียน สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง เรียนรู้อย่างมีความสุข ได้พัฒนาเต็มศักยภาพรอบด้านสมดุลย์ มีทักษะแสวงหาความรู้ สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. ด้านการพัฒนาฝึกปฏิบัติคิดวิเคราะห์ เฉพาะด้าน พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ของครูผู้สอนอยู่ในระดับมากในด้านการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกในการวิจารณ์อย่างมีเหตุผล มีบทบาทแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหาที่เรียน มีทักษะในการจัดการ สามารถใช้และพัฒนาเทคโนโลยี ในด้านปัญหาการพัฒนาฝึกปฏิบัติคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง มีการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีทักษะการจัดการสามารถใช้และพัฒนาเทคโนโลยี มีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหาที่เรียน โดยสอดคล้องกับความก้าวหน้าการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งพบว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ ตามมาตรา 22 - 25 และมาตรา 29 - 30 เป็นการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอนจากเน้นความรู้ ความจำสู่กระบวนการเรียนการสอนที่ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดหรือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Centered) ซึ่งขยายจากความรู้ ความจำ เพิ่มความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยยึดหลักว่า นักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ซึ่งครูจะต้องสร้างเสริมทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ (อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น) และสอนวิธีเรียนรู้ (How to learn) ที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กสามารถสร้างองค์ความรู้ และซ่อมหรือเสริมการเรียนรู้ให้เต็มตามศักยภาพ โดยมุ่งให้ผู้เรียน "เก่ง ดี มีสุข" และพิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2544 : 47) กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child - centered approach) คือ แนวการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสร้างความรู้ใหม่ โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างครุ กับผู้ไม่จบวุฒิต่างครุแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยตัวสถิติ t- test พบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างครุ กับผู้ไม่จบวุฒิต่างครุแตกต่างกัน เพราะเมื่อพิจารณาแต่ละด้านแล้วพบว่าทุก ๆ ด้านจะให้ข้อสรุปเหมือนกับข้อสรุปในภาพรวม ผลการสรุปจากการทดสอบ

จากสมมติฐานพบว่า สมมติฐานนี้เป็นจริง กล่าวคือ เนื่องจากการสอนนักเรียนทั้งสองกลุ่ม สอนนักเรียนกลุ่มเดียวกัน แต่ครูผู้สอนต่างกันจึงมีสภาพการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างกัน กับผู้ไม่จบวุฒิต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยตัวสถิติ t- test พบว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างกัน กับผู้ไม่จบวุฒิต่างกันไม่แตกต่างกันเพราะเมื่อพิจารณาแต่ละด้านแล้วพบว่าทุก ๆ ด้านจะให้ข้อสรุปเหมือนกับข้อสรุปในภาพรวม ผลการสรุปจากการทดสอบจากสมมติฐานพบว่า สมมติฐานนี้ไม่เป็นจริง กล่าวคือ เนื่องจากการสอนนักเรียนทั้งสองกลุ่ม สอนนักเรียนกลุ่มเดียวกัน จึงมีปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนเพศชายกับเพศหญิงแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยตัวสถิติ t- test พบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างกัน เพศชายกับเพศหญิงไม่แตกต่างกัน เพราะเมื่อพิจารณาแต่ละด้านแล้วพบว่าทุก ๆ ด้านจะให้ข้อสรุปเหมือนกับข้อสรุปในภาพรวม ผลการสรุปจากการทดสอบจากสมมติฐานพบว่า สมมติฐานนี้ไม่เป็นจริง กล่าวคือสภาพในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างกัน เพศหญิง และเพศชายทำการสอนนักเรียนกลุ่มเดียวกันจึงไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนเพศชายกับเพศหญิงแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยตัวสถิติ t- test พบว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างกัน เพศชายกับเพศหญิงไม่แตกต่างกัน เพราะเมื่อพิจารณาแต่ละด้านแล้วพบว่าทุก ๆ ด้านจะให้ข้อสรุปเหมือนกับข้อสรุปในภาพรวม ผลการสรุปจากการทดสอบจากสมมติฐานพบว่า สมมติฐานนี้ไม่เป็นจริง กล่าวคือปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนที่จบวุฒิต่างกัน เพศหญิง และเพศชายได้รับการอบรมมาในลักษณะเดียวกัน ทำการสอนที่เดียวกันจึงไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานครเขต3

1. ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญปัญหาที่เกิดขึ้นมาจากผู้เรียนไม่มีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ดังนั้นแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางโรงเรียน , กรมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรวางวิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน
2. ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ผู้เรียนไม่มีบทบาทในบทเรียนเท่าที่ควร ไม่กล้าแสดงออกและวิจารณ์ และการใช้เทคโนโลยี ดังนั้นหน่วยงานที่มีส่วนรับผิดชอบควรวางแนวทางในการแก้ไขปัญหาโดยการจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ มีทักษะในการจัดการใช้เทคโนโลยี
3. ควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้รับนำไปปฏิบัติและใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์มากที่สุด มีความเชื่อมั่นในตนเอง
4. ควรให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงมากที่สุด เช่นการนำนักเรียนออกไปทัศนศึกษา หรือการนำวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้ในสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครระดับประถมศึกษา และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น
2. ทำการวิจัยปัญหาและบทบาทของผู้ปกครองในการให้ความช่วยเหลือนักเรียน *ทางบ้าน เพื่อสนับสนุนผลการวิจัยมาปรับปรุงการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น*

ภาคผนวก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ บล.0564.11.1/220

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

8 มีนาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรฯ (หลักสูตรและการสอน)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายนิวัตร คำมี ตำแหน่งอาจารย์ประจำโรงเรียนศรีวิกรม์ ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.สุศักดิ์	หลาบมาลา	ประธานกรรมการควบคุม
2. รศ.เกริก	วิวัฒน์นันท	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ลaksานนท์ เศรษฐจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตศึกษา

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ที่ ศธ บส.0564.11.1/221

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

8 มีนาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อำนวย เดชชัยศรี อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายนิวัตร คำมี ตำแหน่งอาจารย์ประจำโรงเรียนศรีวิกรม์ ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.สุศักดิ์	หลาบมาลา	ประธานกรรมการควบคุม
2. รศ.เกริก	วัยค์ฆานนท์	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตศึกษา

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ที่ ศธ บล ๐564.11.1/222

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงนิตโย
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

8 มีนาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อารีวรรณ เขี่ยมสะอาด อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายนิวัตร คำมี ตำแหน่งอาจารย์ประจำโรงเรียนศรีวิกรม์ ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3" ตามหลักสูตรมาตรฐานฉบับที่ ๓๓ สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.สุรศักดิ์	หลาบมาลา	ประธานกรรมการควบคุม
2. รศ.เกริก	วิคมานนท์	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เครือชูจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

บันทึกไว้ที่

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ ๒๕๙๐-๒๐๐๐ ต่อ ๕๒๑

โทรสาร ๒๕๙๐-๒๐๐๐ ต่อ ๕๒๑

ที่ ศธ บส.0564.11.1/223

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

8 มีนาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คร.ลัดดาผลวัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีวิกรม์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายนิวัตร คำมี ตำแหน่งอาจารย์ประจำโรงเรียนศรีวิกรม์ ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาลักษณะและปัญหาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.สุรศักดิ์	หลาบมาลา	ประธานกรรมการควบคุม
2. รศ.เกริก	วณิชมานนท์	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สุราษฎร์ เครษฐจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตศึกษา

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ที่ ศธ บส.0564.11.1/224

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

8 มีนาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผศ. ศรีมงคล เทพเรณู อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายนิวัตร คำมี ตำแหน่งอาจารย์ประจำโรงเรียนศรีวิกรม์ ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.สุรศักดิ์	หลาบมาลา	ประธานกรรมการควบคุม
2. รศ.เกริก	วัยคฆานนท์	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สวายุทธิ์ เศรษฐ์จร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตศึกษา

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-390-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-390-1000 ต่อ 521

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3

คำชี้แจง แบบสอบถามที่ใช้สอบถามเป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3

1. การตอบแบบสอบถามในแต่ละตอน ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริงและตอบให้ครบทุกข้อจึงจะทำให้ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์ และมีคุณค่าต่อการนำไปเป็นแนวทางในการจัดระบบการศึกษา

2. คำตอบของท่าน ผู้ศึกษาค้นคว้าจะรักษาไว้เป็นความลับและใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น โดยจะเสนอผลการศึกษาค้นคว้าในภาพรวม ซึ่งจะไม่กระทบกระเทือนหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่การงานของท่านแต่ประการใด

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นายนิวัตร คำมี

นิสิตปริญญาโทการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน
เอกชนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่
การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) เพื่อใช้ในการ
สอบถามข้อมูล

คำชี้แจง. โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐

1. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

2. อายุ

☐

น้อยกว่า 25 ปี

☐

26 - 30 ปี

☐

31 - 35 ปี

☐

36 - 40 ปี

☐

มากกว่า 40 ปี

3. สถานภาพ

☐

โสด

☐

สมรส

☐

อื่นๆ

4. การจบวุฒิทางครู

☐

จบวุฒิทางครู

☐

ไม่จบวุฒิทางครู

5. ตำแหน่งการงานในปัจจุบัน

☐

หัวหน้ากลุ่มสาระ

☐

ครูประจำชั้น

☐

ครูพิเศษ

6. รายได้ต่อเดือน

☐

ต่ำกว่า 10,000 บาท

☐

10,000 - 15,000 บาท

☐

15,001 - 20,000 บาท

☐

20,001 - 25,000 บาท

☐

25,001 - 30,000 บาท

☐

มากกว่า 30,000 บาท

ตอนที่3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 3

คำชี้แจง. โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความคิดของท่านให้

ข้อเสนอแนะตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

- () โรงเรียนควรนำนักเรียนออกไปศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้เพื่อนำมาปฏิบัติงาน
- () โรงเรียนควรเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่นักเรียน
- () โรงเรียนควรให้นักเรียนทำโครงการที่ตนสนใจ
- () โรงเรียนควรส่งเสริมนักเรียนนำความรู้ที่ได้รับในชีวิตประจำวัน
- () โรงเรียนควรส่งครูไปดูงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน
โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ
- () โรงเรียนควรแลกเปลี่ยนครูกับโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนการสอนที่
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ)
- () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

คำชี้แจง. โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความคิดของท่านในรายการที่
เป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอนตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

- () หลักสูตรที่จัดทำให้การสอนไม่เอื้อต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () เวลาที่จัดการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ
- () สื่อที่ใช้ไม่เพียงพอ
- () งบประมาณสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ
- () การเรียนการสอนขาดการนิเทศกันอย่างเหมาะสม
- () การเรียนการสอนครูไม่ได้ปรึกษาหารือกัน
- () นักเรียนที่เรียนในชั้นมีศักยภาพการเรียนรู้ที่แตกต่างกันมาก
- () ผู้ปกครองไม่เข้าใจบทบาทของตนจึงไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร
- () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

วิทยานิพนธ์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล

นายนิวัตร คำมี

วัน / เดือน / ปีเกิด

15 มิถุนายน 2515

สถานที่เกิด

จังหวัดสระบุรี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

39 หมู่ 10 ตำบลห้วยแห้ง อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ประวัติการศึกษา

ม. 3 โรงเรียนบ้านท่ามะปรางวิทยา

ป.ว.ช. อาชีวศึกษาสระบุรี

ป.ว.ส. เทพพาณิชยการ

ปริญญาตรี ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ตำแหน่งหน้าที่การงาน

พ.ศ. 2537 – พ.ศ. 2545 บุคลากรโรงเรียนสุวภูลพิทยา

พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2548 บุคลากรโรงเรียนศรีวิกรม์

พ.ศ. 2548 – ปัจจุบัน บุคลากรโรงเรียนช่างดาครูศึกษา